

DUHOVNO v ŽIVLJENJE

IZHAJA MESEČNO
Urednik: HLADNIK JANEZ
NAROČNINA LETNO DVA PESA

CERKVENI VESTNIK

3. apr. Maša na Saavedri,
molitve na Paternalu.
10. apr. Maša na Avellanedi,
molitve na Paternalu.
17. apr. **VELIKA NOČ.** — Blagoslov jedi
in maša ob osmi uri na Avellanedi,
ob deseti uri pa na Paternalu.
Molitve na Paternalu.
24. apr. Maša in molitve na Avellanedi.

Birma bo 15. maja. Vse starše in njih na-
mestnike prosimo, da priglasijo otroke.

Na Veliko noč naj pridejo vsi tisti k po-
poldanski pobožnosti ob četrti uri na Pa-
ternal. Pripeljite s seboj tudi otroke. Ob
tej priliki se bodo dala potrebna navodila,
kako se prav pripraviti za birmo.

Tistim, katerim je bliže na Avellanedo,
naj v zadevi svete birme pridejo na Ave-
llanedo 24. aprila k popoldanski službi
božji.

LA VIDA ESPIRITUAL
Condarco 545
Buenos Aires
— U. T. 63 (Volta) 2435 —

1 9 3 8
A p r i l

LISTNICA UREDNIŠTVA IN UPRAVE

Kastelic Jože in Hladnik Janez, izseljenska duhovnika, stanujeta v Duhovskem domu (Hogar sacerdotal). Condareo 545, U. T. 63, Volta, 2435. (Blizu Floresa).

V torek, četrtek in soboto je gotovo doma vsaj eden.

Prilika za velikonočno spoved je v hišni kapeli ob sobotah popoldne in zvečer. In vselej pred in po službi božji, kjer je.

CERKVENI VESTNIK

Na svetno nedeljo bo maša na Avellanedi. Ob tej priliki bo tudi blagoslov oljk.

Veliko noč bomo praznovali na Paternalu in na Avellanedi. Na Avellanedi bo sv. maša ob osmi uri. Na Paternalu maša ob 10. uri, molitve pa ob 4. uri popoldne.

Ne zamudite lepe prilike, da spet slišite lepo velikonočno pesem. Pa tudi na velikonočen žegen ne pozabite. Kar k maši s seboj prinesite, in bo blagoslov jedil po maši.

Oglasil se je nov pevski zbor. Deset krepkih glasov je zbral Maks in so enkrat že zapeli. Žalostinka je bila njihova pesem, ker je bila rajnemu v slovo, a ostalim je bila le v tolažbo, ob misli da je pokojnemu Ukmarju, ki ga je tuja zemlja pokrila, vsaj slovenska prelepa pesem zapela. In prav to je tudi pevcem, ki so se za ta zbor odločili, namen. Da bi bila grenka smrt prijateljem vsaj s milo pesmijo omiljena. Vsem rojakom se torej javlja, da je ta pevski zbor pripravljen, da zapoje rajnemu v slovo po sv. maši ali pa če bo mogoče, tudi na grobu. Kdor bi to želel, naj javi duhovniku, ko naroči sv. mašo ali g. Škrben na Banco Holandés (U. T. 33-7013, sección yugoeslava).

Prijavite otroke za sv. birmo. Vsi starši in botri, kompareti in nunce ste naprošeni, da pripeljete svoje birmance na Veliko noč k popoldanski službi božji na Paternal. Ob tej priliki se bodo dala navodila in lahko dobite tudi knjižice o sveti birmi.

Ker me je delo na župniji sv. Antona le preveč oviralo v delu za naše stvari, sem po dveh letih konečno le moral zapustiti to župnijo. Upam, da v kratkem najdem kaj bolj primerne. Sedaj živiva z gosp. Kastelicem v Duhovskem domu (Hogar sacerdotal) Condareo 545 in bova nastopila z združenimi močmi za delo v prid rojakom.

Uprava in uredništvo lista je: Condareo 545. Telefon 63, Volta, 2435. — Kdor telefonsko kliče, prosim, da potrpežljivo čaka, dokler ne pride klicani gospod, (padre José Kastelic in padre Juan, Esloveno), takole bo najlažje doklicati enega ali drugega, ker živiva oba precej daleč od telefona.

Glede naročnine nič ne čakajte, kdaj jo pride kdo tirjat, marveč kar potrudite se, bodisi ob priliki službe božje ali na stanovanju, ali pa pošljite po pošti naročnino.

KULturna KRONIKA

Slovenska šola na Paternalu že nadaljuje svoje delo z drugim šolskim letom. Število prijateljev šole se je dvignilo in moremo upati na uspešno nadaljevanje.

Tudi šola v Villi Devoto lepo nadaljuje svoje delo.

7. marca je bila prelepa prireditev malih v V. Devoto, tako obiskana, da se je vse gnetlo. Na prireditvi je prišel tudi minister dr. Cankar, ki je spregovoril nekaj besed v pobudo njim, ki se tako požrtvovalno trudijo, da se naša beseda ne pozabi. Šolo vodi v Villa Devoto gospa Bajtova iz Kobarida, ki je študirala učiteljske v Tolminu.

27. marca je društvo Cankar slovesno proslavilo obletnico obstoja.

27. marca je bila služba božja v Berissu.

Velikonočni pozdrav

Spet je pred nami Velika noč. Spomin trpljenja, ponižanja, pa tudi spomin zmage in slave Gospoda Jezusa Kristusa.

Ne bi bilo vredno biti kristjan, če bi ne bila najbolj globoka resnica našega življenja ta, da smo na zemlji le popotniki, ki si zastonj iščemo tukaj stalno bivališče, ki zastonj lovimo za srečo. Zakaj življenje na zemlji je le priprava na večnost.

Motijo se tisti, ki menijo, da je s smrtjo vsega konec, motijo se oni, kateri menijo, da bodo srečo dosegli, kadar bodo s palno denarnico k bogati mizi sedli . . .

Trpel je sramotno smrt na križu naš Gospod, da bi v ponižanju imeli mi Njegov zgled pred očmi; imel je od žeje razpokane ustnice, da bi v uri pomanjkanja ob misli nanj laže prenašali naše gørje.

Pa je tudi od mrtvih vstal poveljčan, in bomo tudi mi vstali, če bomo z Njim združeni delali, trpeli, bližnjemu pomagali, molili, živeli in umirali.

Kristus je trpel in zmagal in vstal, in naše voščilo vsem cenj bralcem je, da bi nalogo življenja tako izpolnili, da bi bili vredni vstati k večni slavi.

Slovenskim pesnikom spomin .

Valentinu Vodniku je bilo 3. svečana 180 let, kar je zagledal luč sveta v Šiški pri Ljubljani.

Vse do danes je njegova rojstna hiša zasebna last, letos pa so pričeli z akcijo, da se odkupi in se otvori v njej Vodnikov muzej, da bo hiša postala tako last naroda, kakor je narodova last postala Vodnikova pesem.

Turi rojstna hiša **Franceta Prešerna** je dragocen naroden biser, ki je

tudi v privatnih rokad do danes. Rojen je bil v Vrbi 3. grudna 1800 (bliizu Bleda). Prihodnje leto bo 100 letnica njegove smrti in sicer 3. grudna. Začeli so z veliko akcijo za odkup njegove rojstne hiše, ki naj bi postala narodna svetinja in se v domovini v ta namen zbirajo že darovi.

Naj obudimo v spominu od vsakega teh dveh naših narodnih velikanov eno pesmico.

Zdravica

FRANC PREŠEREN

Prijatli, obrodile
So trte vince nam sladkó
Ki nam oživlja žile,
Srcé razjasni in okó,
Ki vtopí vse skrbi,
V potrtih prsih up budí.

Komú najprej vesélo,
Zdravico, bratje, č'mo zapét.
Bog našo nam dežélo,
Bog živi ves slovenski svet,
Brate vse, kar nas je
Sinóv sloveče matere.

V sovražnike z oblakov
Rodú naj naš'ga tréšči grom!
Prost, ko je bil očákov,
Naj'cej naj bo Slovencev dom;
Naj zdrobé njih roké
Si sponé, ki jih še težé.

Edinost, sreča, sprava,
K nam naj nazaj se vrnejo;
Otrók kar ima Slava
Vsi naj si v róke sežejo,
Da oblast in z njo čas
Ko prej, spet naša bodo last.

Bog živi vas Slovenke,
 Prelépe, žlahtne rožice:
 Ni take je mladenke,
 Ko naše je krvi deklé;
 Naj sinov zarod nov
 Iz vas bo strah sovražnikov.

Mladen'čí, zdaj se pije
 Zdravica vaša, vi naš up.
 Ljubezni domačije
 Noben naj vam ne vsmrti strup,
 Ker zdaj vas kakor nas
 Jo srčno branit' kliče čas.

živé naj vsi narodi,
 Ki hrepené dočakat' dan,
 Da, koder sonce hodi,
 Prepír iz sveta bo pregnan;
 Ko rojak prost bo vsak,
 Ne vrág, le sosed bo meják.

Nazadnje še, prijatli,
 Kozarce záse vzdignimo,
 Ki smo zato se zbrat'li,
 Ker dobro v srci mišlimo;
 Dokaj dní naj živí
 Vsak, kar nas dobríh je ljudi.

Moj spomeník

(VALENTIN VODNIK)

Kdo rojen prihodnjih bo meni verjél
 Da v létih nerodnih okrogle sem pel?
 Ni žvenka, ni cvenka, pa bati se nič;
 Živí se brez plenka o petju ko tič.
 Kar mati je učila, me mika zapét',
 Kar starka zložila, jo líčno posnét'.
 Rodila me Sava, ljubljansko poljé,

Navdale Triglava me snežne kopé,
 Vršáca Parnása zgolj svojega znam,
 Inacega glasa iz gosli ne dám.
 Latinske, helenske, tevtonske učim,
 Za pesmi slovenške živim in gorim.
 Ne hčere, ne sina po meni ne bó,
 Dovólj je spomina, me písmi pojó.

Skozi Argentinsko Pampo

(Nadaljevanje)

Železnice so v Argentini privatna last. Večinoma je to angleški kapital, kot sploh vsa najmočnejša podjetja v tej zemlji. Deloma Amerikanci iz se- vera, deloma Angleži, so tisti, ki reže- jo argentinskemu prebivalstvu kruh. Če hočeš nastavljati ušesa, boš seveda velikokrat lahko slišal, kako zabavlja- jo čez Angleže in da jim bodo že po- kazali, posebno kadar moraš čakati v kakem omnibusu cele četrte ure, pre- dno odpro prehod čez železniški tir... toda kaj hočemo. Tisti, ki ima denar, ima tudi besedo. In če se kak tukaj- šen politik oglasi, da bodo angleški kapital stisnili, takoj napovedo, da ne

bodo več jedli na Angleškem argentin- skega mesa in kruha. Če pa Argentina zgubi trg za te svoje pridelke, ne mo- re nikamor.

Tako so Angleži tisti, kateri vodijo ne le veliko besedo, temveč tudi vlake v tej deželi. Pa naj bo to "Južna", "Zapadna", ali "Centralna" železnica. So še nekatere družbe. Tudi državne železnice je nekaj, toda ogromno ve- čino imajo navedene tri družbe.

Seveda so železnice na ta način le trgovska podjetja in zato se razume, da služijo le žepu, za oko pa ne dajo ničesar.

Prideš na postajo. Če je le kaj

zgradb v bližini, najsiromašnejše je gotovo postajno poslopje. Le v največjih mestih so dali najvažnejšim postajam tudi nekaj estetske podobe, pa najbrže bi lepe postaje v celi deželi seštelili na prste.

Olavarrija je že znatno mesto. Mar-sikatera lepa zgradba stoji tam. Toda postaja? Sreča, da sem bil tam ponoči, ko sem čakal na vlak za Bahijo Blanko. Pa še po noči je imela postaja tako siromašno podobo, da ni za nikamor.

Ob dveh zjutraj je prišel vlak, ki od haja iz Buenos Airesa ob 8h. zvečer. Ravno na polovici je od tam do Bahije Blanke. Naslonil sem se v svoj kot in se kaj malo menil, kod in kako nas vozijo. Počasi pa me je le začelo dramiti. Hlad je začel pritiskati skozi okna. Ko sem si oči pomel, sem videl, zunaj stojijo vsepovsod luže. Tako nekako sveže je velo preko polja, ki se je ravno dramilo v mlado jutro. Torej je vendarle bilo nekaj dežja.

Med tem ko sem spal, je pa brzel vlak skozi pokrajino precej visokih brd, ki so me še iz dalje pozdravljale.

Vse dalje na jug smo hiteli. Ob pol 9. uri pridem v B. Blanko, tako sem javil Boškoviču, rojaku iz Čateža ob Savi.

Prišli smo. Stopil sem da vidim, ali me kdo čaka, ali naj si pomagam sam. Pa že me je pozdravil Boškovič in mi predstavil še dva rojaka in že smo sedli v Ferletičev avto.

Nismo kar tako pri nas. Saj tudi take konje premoremo. Le škoda, da niste prišli zvečer, kot je bilo preje na povedano. Sedajle je pa taka ura, da mora iti vsak na svoje delo.

Bahija Blanka je čedno mesto, seveda še čisto mlado kot večina ameriških mest. Saj imajo vsa podobno zgodovino. Pred 100 leti še ni bilo nič. Ko pa je pričela čezmorska trgovina z modernimi veleparniki, ko so se za-

čela odpirati ogromna bogastva argentin-skih polja, katerim je središče in najboljše izhodišče ravno v Bahiji Blanki, kjer je morje kakor nalašč za velikansko pristanišče, dočim je Buenos Aires radi lege na dosti plitvi reki dosti neugodna luka, se je pričelo razvijati to mesto ki ima brez dvoma še veliko bodočnost.

Danes šteje z okolico do 200.000 prebivalcev, a po gospodarskem pomenu je tretje mesto v državi, čeprav je po številu ljudi šele na šestem mestu. Mesto leži kakih deset kilometrov vstran od morja, toda vmes rastejo nove in nove zgradbe in v nekaj letih bo najbrže vse zažidano. Doli ob morju kipi visoko v nebo kot nekako strašilo, kot "Leteči holandec" velikanska zgradba žitnega skladišča. 80 m. je visoka stavba in si človek pač niti ne more prav predstaviti, kako velikanske množine zrnja morejo hraniti tamkaj. In poleg še zgrajenega elevatorja gradijo še enega.

Po katerikoli ulici v mestu hodiš, vedno se ti kje izza ogla pokaže obris te velikanske zgradbe, kot da te vabi, da pridi pogledat tudi tjakaj.

rāj je bila strašna huda ura. Kot da
Pri Novakovih smo, — tako so mi pojasnili, ko smo se ustavili.

Toda le pogledajte, kam stopite. Vse se je nebo podrlo, tako je lilo in so bile preplavljene vse ulice in zato je sedaj vse umazano.

Le naprej, gospod, — je pozdravila gospa in predstavila hčer Zvonko in še druge člane družine. Mož je pa na delu. Mizar v strojnem mlinu.

Slišali smo, da pridete, pa kar nismo verjeli. Kdo bo pa prišel tako daleč za nami? Pogledajte gospod, mi je uokazala latnik, ki krije dvorišče. Včeraj ta čas, ga je bila krasota videti, danes pa tole... Kar razjokal bi se človek. 4 mesece ni bilo kaplje dežja,

Ponudili so mi, da bi šel kaj počti-

vat. Toda za spanje bo še časa in bom lahko dremal tudi pozneje, a Bahije Blanke gledati ne bom mogel drugače kot v sanjah, a koliko je tisto vredno, to se zna. Treba je izrabiti čas danes in jutri zjutraj. Povedali so mi par naslovov in sem stopil, da obiščem kake rojake. To pa še tudi veste, da tam kje sredi mesta v palačah naši ne živijo. Tamkaj na robu mesta, kjer so

Da, da. Tako je, da sa srečal smehljajo le v sanjah, kadar pa jo išče človek z odprtimi očmi, se vedno skriva za voglom in je le malo takih, kateri ji morejo prestreči korak.

Pa da se dobi kdo, da pride tudi do Bahije k nam na obisk. Saj smo tukaj tako pozabljeni. Nimamo nič društva, nikdar se nič ne zberemo. Torej nocoj bomo imeli res redko pri-

Pri Klunovih v Bahiji Blanki

Pri Batagljevih

Pri Kokotovičevih

potegnili nove ulice, si gradijo svoje domove, in kake so bile one tlakane ulice po takem neurju, si vsak lahko misli.

Kmalu sem bil pri Kljunovih.

—Pa se niste ustrašili vode in blata?

—Kaj bi. Če se ne da preskočiti, se pa preplava.

—Škoda da naših ni doma. Pa se boste še zvečer kaj srečali. Saj pridejo doli do Novakovih na večerjo, tako so se dogovorili.

Še dalje sem stopil in potrkal pri Stepančičevih iz Renč.

—Z našim zidarskim delom pa ni danes nič. Je že odpravil naše delo dež. Zato me najdete doma. In kako pa kaj v Buenosu? Vedno pravim, da oddidem tja, ker tu kar ne gre prav. Enkrat brez dela, drugič pa spet boleznj polna hiša.

liko, da se nas kaj več najde in da se vsaj spoznamo. Saj komaj še vem za kakega rojaka.

—Preveč so razmetane hiše in pre-slaba je bila pot, da bi mogel dalje in tudi je bil že čas obeda. Namenil sem se tudi, da stopim še do pristanišča popoldne. zato ni da bi izgubljal preveč časa.

V PRISTANIŠČE

Ponudil se mi je za spremljevalca g. Oselj. Trda slovenska korenina, tam od Kranja doma. Toliko je že pogledal v svet, da je videl več kot se vidi iz cerkljanskega turna. Saj je bil že v Severni Ameriki dolga leta. Pa je spoznal tako kot modri Salomon, da je vse prazno in ničevno in da bi čevljarji še slabše živeli kot žive, če se ne bi po celem svetu čevlji trgali. In to je za Franceta dobiček, kar je za lastnika čevljev — zguba.

Kaj hočemo. Tako je. Eden se joka, drugi se pa smeja. Pa tudi Francetu se čevlji trgajo, ko sledi po slovenskih sledovih v Bahiji in okolici. In menda se lahko reče, da je on slovenski adresar za Bahijo Blanko.

—Kaj pa vaša žena, kako se kaj ima?

—Moja žena? Kdo vam je pa kaj od nje pravil?

—Saj mi je pismo pisala?

—Vam? Odkod pa?

—Iz Bahije Blanke.

—O ti spaka, vendar. Saj je niti nimam ne tukaj. To je bil pa še kdo drugi, ki se je za mojo ženo podpisal. No, gotovo se tam samo lepe stvari od mene berejo? Kujonska stvar, da bi rad videl tisto pismo.

—To bo pa že težko, ker je že več kot leto od tega in je že šlo svojo pot. Pa se tudi ne spominjam, kaj je bilo v pismu.

—Ti grdoba taka. Kdo se je neki vtaknil in se za mojo ženo izdal, ki jo imam tam doma v Evropi.

Med tem pogovorom sva se pripe-ljala v Ing White, ki je pristniško mesto. Stopala sva po ulici. "Almacén Croacia" naju je pozdravil napis in po vedal, da bo naše rojake lahko najti. Kake štiri stotine Dalmatincev ali še več gotovo živi tamkaj. Par družin sva obiskala. Največ sva se namerila na Istrane. Slovencev je pa le malo. Le eno družino iz Radgone na Štajerskem sva našla in Držaja iz Metlike, ki ima svojo družina še v Evropi.

Klicalo je naju še morje. Tamkaj za železnim tirom je pelo svojo večno pesem.. Visoki. ladijski dimniki so kazali pot v pristanišče. Stopaš, koder se ti ljubi. Če se nameriš na kako pre-grajo, to ne pomeni, da ne smeš dalje, temveč le, da če hočeš dalje, moraš skozi ali čez... Tega sva se držala tu-

di midva in nihče naju ni po ničesar vprašal. Ko se je odprlo okrog naju morje, tedaj naju je pa zajel veter in kar krepko je bilo treba zastaviti ko-rak, če sem hotel odločevati smer svo-jim stojinjam. In pravijo, da je tako leto in dan, po noči in podnevi. Ta brezkončni veter je glavna nesreča za Bahijo Blanko. Prav tega marsikdo ne more prenesti in to je, kar zadržuje razvoj mesta.

Ko sva ugibala, kam bi krenila, da vidiva kako našo ladjo, naju je poz-dravil napis "Sušak" in pod njim sva brala "Galeb". Precejšnja prikazen, v

Galeb, jugosl. ladja, nalaga pšenico

kateri bo imel prostora marsikateri mernik žita, ki ga je ladja nalagala. Prijazno so naju sprejeli. Ladja ima kakih 12.000 ton in je menda last Ja-dranske plovitbe. Iz Dalmacije sem vozi cement ali les, nazaj pa žito za severne države.

Ladja je stala pod onim velikanskim skladiščem. Celi vlaki žita tečejo po dvigalih v določene prekate te pošasne zgradbe, in ko postavijo ladjo, da jo natvorijo, odpro zatvornice in čez valjarje teče reka žita in v nekaj mi-nutah je ladja polna. Koliki tisoči de-lavcev bi nosili vreče, sedaj je pa le par oseb treba, ki delo uravnajo in se ladja napolni sama.

ZOPET MED ROJAKI

Za zvečer smo se pa dogovorili, da se zberemo. Bomo videli, če kdo pride, tako so mi napovedali in tako sva tudi s Francetom morala misliti, da se vrneva k Novakovim.

Ko sva prišla, je bila kuhinja polna ne le prijetnega vonja temveč tudi kuharic in dobre jedi. Kaj si mislite. Tak praznik ni vsak dan. Pa tudi moških je že nekaj bilo, ki so ravno dajali potreben pouk faselcu piva, kako naj se zadrži, da bo prav spolnil svojo nalogo. Tamkaj na koncu dvorišča imajo Novakovi prostorno lopo, in tamkaj so postavili mize. Pa tako, da ne bo zadrege. Če bo gostov več, bo pa tudi miza bolj dolga.

S kraja smo sedli kar na široko. Pa kmalu je bilo treba mizo potegniti in morali smo se stisnit, pa ne zato ker je zunaj lil dež, temveč zato, ker so prihajali še novi in novi gosti.

Kmalu se nam je razvezala beseda in se je oglasila tudi naša pesem. In smo se razvedrili in razveselili in so zaživele spet pred nami pesmi, ki so bile že deset let pozabljene.

Oglasil se je g. Cajhen, doma iz Domžal, beseda je dala besedo in kaj malo smo še mislili na to, da čas dalje teče.

Nato je Zvonka še violino prinesla. Pokazala je, da je res zaslužila veliko pohvalo, katero so ji napisalu v časopisju, ko je pred nedavnim nastopila na javnem koncertu. Le žal, da ni imela dostopnih naših narodnih zakladov. Pa temu se da tudi pomagati.

Več kot trideset slovenskih obrazov se je zbralo oni večer 31. januarja pri Novakovih, po smo zvedeli pozneje, da je bilo še dosti takih, ki bi iz sreča radi prišli, če bi pravočasno zvedeli. Vseh Slovencev v Bahiji Blanki je kakih 80, Hrvatov je pa nekaj stotin.

Oni imajo tudi domobransko društvo, ki je pa zadnje čase močno nazadovalo.

Malo je skrbelo Boškoviča in Ferletiča in Novakove, kam bodo z ostanki, če ne bo odziva na vabilo, pa ni bilo ostankov kar nikakih.

Skozi Tres Arroyos in Tandil sem jo ubral dalje proti Mar del Plata. Spet sem zasedel železnega konja, ki je pa tam na oni progi bolj kravje sorte. Meni se je mnogo bolj mudilo kot njemu. Zato mi je kaj prav prišlo prijazno povabilo sopotnika, — edinega v istem vozu, če hočem piti z njim — mate. Da se pije mate na tešče in na sito, zjutraj in zvečer, za žejo in za kratek čas... to je znana stvar. A da bi ga pil tudi na vlaku, mi je bilo novo in zato sem ponudbo kar takoj sprejel in sva si kar lepo delala družbo

Novakova Zvonka, ki je na javnem koncertu nastopila z violino in zelo mnogo priznanja žela

z možakom in si krajšala čas. Spet skozi enolično pokrajino.

Dežela, tako bogata zlatega žita. — Ko smo stali na postajah, je bilo videti dolge in visoke skladovnice polnih vreč, izza njih pa je pritekel raztrgan otrok in mi potrkal na okno in poprosil miloščino, da si bo "kruha kupil". In to se je ponavljalo na vseh posta-

ne sme opozoriti naroda, kako naj bra nijo svoje koristi... Zelo lepo je slišati besedo, da naj se duhovnik svojega duhovskega dela drži in bi se to tudi izpolnilo, ko bi ne bilo nobenih pijavk, katerim umazane račune more prekrižati edinole duhovnik. Zato ker bi radi k molku prisilili tistega, kateri bi mogel videti v njihove umazane

zi: Boškovič, oče Skupina pri mi in sin, Ferletiče Jože in Rado (iz Doberdoba), Peter C. a j hen (Domžale), Stepančič Pavel in Marija Kljun, matj in sin, Vadnjalovi, Novakovi, Batagljevi, Gorupovi, in še nekateri drugi rojaki.

jah; sredi najbogatejšega žitnega polja razcapana deca prosi ubogajme "para comprar el pan", misliš si pa lahko, kar hočeš.

Tres Arroyos (Trije potoki) je podeželsko mesto. Ima do 30.000 ljudi mesto samo. Je polno trgovin in ima tudi nekaj strojne industrije. Po naših ljudeh sem zastonj povpraševal. Je pa tam zelo veliko Dancev. Obiskal sem duhovnike in potem stopil tudi na večerjo, predno sem potoval dalje v Tandil.

—Kako se vam zdi naš župnik, me je povprašal gostilničar.

—Dober gospod je.

—Kakor se vzame. Če bi ne bilo politike.

Povsod torej ista pesem. Duhovniku se šteje v greh, če si upa politično misliti. In gorje mu, če pogleda malo pod prste kakemu korupcionasu. Birt bi naj seveda imel popolno svobodo, da nepoučene zlorablja, duhovnik pa niti

račune, zato jim ni prav, da se bavi duhovnik s politiko... Tako sem že davno vedel in o tem sem se tudi v Tres Arroyos oni dan prepričal.

O polnoči sem bil v Tandilu. Da leži sredi gora, tako so mi povedali, pa sem bil kaj razočaran drugi dan, ko sem iskal, kje so planine. Le eno samo lepo sliko mi je dalo mesto: Pogled na park, kateri daje vtis ljubljanskega gradu z zgradbo na vrhu grička. 2 leti sta minili, odkar sem zadnjič stopal v breg, zato sem s posebnim užikom hitel gori na vrh grička. Pa komaj sem začel, že sem bil na vrhu. Tam na desno in na levo se prostirajo skromna brda. Šmarna gora bi bila med njimi kraljica.

No ja. Kadar ni žgancov, je tudi močnik dober...

Tandil je središče kamnolomov, ki ga obdajajo na vseh straneh. Par deseteric naših ljudi si tam okrog dela kruh iz kamenja. Eden baje tudi svoj

avto po mestu vozi. Hrvatov in Črnogorcev pa je bojda zelo mnogo. Mor-da do tisoča. Toda vse to dosti daleč izven mesta. Jaz sem mogel edino e-nega našega človeka najti. Hrvata Paškvana, ki takega "čevlja" v svoji čev-ljarji še nikdar ni videl. Prav prijazno me je sprejel. Žal nisem imel časa, da bi še kam drugam stopil. Mudilo se mi je na vlak, če sem hotel biti še isti dan v Mar del Plata.

Spet je šlo dalje. Dežela je kazala nekoliko bolj sveže lice. Kot potnik se mi je pridružil nek prodajalec prote-stantovskega Svetega pisma. Strašno zgovorno mi je dokazoval, da so bili a-postoli oženjeni, tako da sem ga nazad-nje povprašal, če ima nemara kako hčer za možitev in ji med duhovniki ženina išče... Le kaj to koga moti, če katoliška duhovščina ni oženjena. Saj vemo, da božja postava tega ni naložila, a tisočletna zgodovina je pa že dokazala, da se neoženjen duhov-nik veliko lažje in veliko bolj posveti

svojemu delu za blagor bližnjega in zveličanje duš.

V Maipú, mestu kakih deset tisoč ljudi, sem stopil na brzovlak Buenos Aires—Mar del Plata. To je pač naj-elegantnejša proga argentinske želez-nice. Vsak dan 6 dolgih vlakov, polnih petične gospode. Saj vse drvi na leto-višče v Mar del Plata. Mesto, ki ima 50.000 stalnih prebivalcev, se v času letovanja razživi... Zimski čas stoji mrtvo, v letni dobi pa drvi kot mrav-ljišče. Vseh vrst vozil srečaš in kakr-šno koli modo hočeš, lahko vidiš.

Pred časom je hodilo vse na letovi-šče v Uruguay. Sedaj so pa Argentinci postali bolj patrijotje. In tako Mar del Plata čim dalje bolj napreduje. Ima pa tudi vse pogoje zato. Obrežje se je obdalo kot z obrambnim nasipom, ka-terj doseže do 20 in še več metrov vi-šine mestoma. In po tistih brežičkih so zrastle krasne vile, brezštevila bi-serov, ki so se nanizali vzdolž morja. Vsa obala ima tako podobo razkošnega

ZA VELIKONOČNE PRAZNIKE

bodo vaši doma veseli le, ako jim pomagata z

DENARNO POŠILJKO

potom našega specialnega poslovanja z

ZRAČNO POŠTO brez doklad
in po najboljšem tečaju.

Nudimo Vam: **HITROST, GOTOVOST** in **EKONOMIJO**,
ker ne računamo za to posebnih stroškov.

Na Vašo cenjeno razpolago Vam je Vaš stari prijatelj

SLOVENSKI ODDELEK

Banco Holandés Unido

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

CENTRALA: Bmé. Mitre 234

FILIALKA: Corrientes 1900

parka, skozi katerega vodita dve cesti ena ob morju, druga gori po bregu med hišami.

Morje samo sicer ne dela vtisa, da je prav prijetno za kopanje, je pa bojda voda zelo zdrava, ker ima veliko joda.

Tisti, ki ima denar, ne bo v Mar del Plata lačen in ne spal na cesti. Saj v mestu stoji hotel pri hotelu. Niti dražje ni, ker je toliko konkurence. Za \$5 dnevno že dobiš vso oskrbo.

—In naše mesto, kako vam ugaja?

—To pa prav nič, da kar ravno povem.

—Kaj se vam je pa zamerilo?

—Ne pravim, da se mi je zamerilo. Toda prikupiti se mi ne more, dokler bom takole lačen, kot sem sedaj. In če hočete, da vam mesto pohvažim, mi dajte kaj jesti.

Seveda se je to zgodilo kmalu in je potem tudi mesto dobilo zaželeno pohvalo. Kar na dvorišču smo se zbrali in še drugi gostje so se pridružili in so se kresali utrinki, da smo se nasmejali kot malokdaj. Le škoda, da človek ni vselej tako polen dovtipa, kadar bi želel. No ja. Tudi želodec ni vsak čas oskrbljen z vsem, kot bi želel.

Drugo jutro sem se dvignil kaj kmalu. In kaj je bilo naprej? I, menda to, kar je treba vsakemu kristjanu. Pokrižal sem se, kot so me še mati naučili mene in tudi tebe, dragi čitalec. Potem sem se pa domislil: 3. februar je danes. Natančno dve leti, ko sem se poslovil id Kostanjevice na Krki in odšel na daljno pot. In kdo ve, če ne bo ta dan prvi v tej zemlji, ko ne bom spregovoril naše besede.

Edini naslov, na katerega sem se mogel obrniti za našim človekom, je bila Mara Lipičar. Toda pri gospodi! Kdo ve, kako naletiš.

Najbolje bo takole, sem si mislil. — Zarana grem, ko gospoda še spi. In

sem šel ob osmih. Nepotrebna je bila moja skrb. Saj so mi celó z zajtrkom postregli. Micka mi je dala naslov do neke slovenske družine. Pa mi je naredila Micka kot školastika sv. Benediktu. Ko sem hotel oditi, se je vlil dež, da ni bilo za nikamor. Kar zadržati sem se še moral, potem sem se pa spet učil skakati.

Malo kasneje sem pa že stal pred na značeno hišo. Trgovino je kazal napis. Pred hišo je stala mala deklica, kar po slovensko sem jo pozdravil in tudi ona mi je po naše odgovorila.

Pač smo čitali v Slovenskem listu in Duhovnem življenju, da ste odpotovali na jug in da pridete nemara tudi sem, pa nismo se vas bili v nadi. Kdo bi nas pa našel tukaj skrite, so mi rekli.

In jaz sem vas le našel.

In danes boste naš gost opoldne.

Čudno, kaj? Zjutraj sem si pa mislil: Kdo ve če ne bo danes prvič, kar sem v tej deželi, ko ne bom zinil slovenske besede. Sedaj me pa celó kosi- lo čaka pri slovenski mizi.

In če želite, vam še s slovenskim me dom postrežemo.

Tako smo uganili, da Slovence najdeš kar povsod.

In če bi prišel napovedan v nedeljo popoldne, vsaj dvajset bi se jih moglo zbrati. In prav pri Lupinčevih je zbirališče naših ljudi. Če koga zanese pot v Mar del Plata, naj poizve, kje je "Patronato de Infancia" in na isti cesti, 4 kvadre bolj v deželi, bo zadel na Lupinčevo gostilno in trgovino.

Pri Lupinčevih sem pa moral napraviti vozal svojemu potovanju. Rekel sem z Bogom in pohitel, da ne bo šel vlak brez mene, zakaj drugo jutri bo treba vstati v Buenos Airesu.

In tako se je tudi zgodilo.

HLADNIK JANEZ

DR. FRANC IVANOCY

Ob osemdesetletnici rojstva.

Pri sv. Benediktu v Kančoveih je bil postavljen nagrobnik prekmurske-mu narodn. buditelju dr. Francu Ivanocyju. Tradicijo, pričeto po M. Kuzmiču, je Ivanocy času primerno oživil. Postal je narodni preroditelj Slovenske krajine ob začetku 20. stoletja.

Narodil se je Ivanocy kot Kondela 25. avgusta 1857 v Ivanovcih. Iz hval-ležnosti do sorodnikov duhovnikov je prevzel njih priimek, ustvarjen po rojstnem kraju. Po gimnazijskih študijah v Kőszegu in Sombotelju je študiral bogoslovje v Budapešti. Po kratki kaplanski službi je postal v somboteljskem bogoslovju prefekt, nato pa profesor dogmatike. Toda postal je nezadovoljen z mestnim življenjem, s plitko družbo, ki ga je obdajala — in zaželel si je domov. Dobil je župnijo Tišino, kjer je postal tudi dekan, šolski nadzornik in častni kanonik.

Ivanocy je bil v svoji dobi najbolj izobražen prekmurski duhovnik. To je izpričal zlasti s posrečeno obnovo stare gotske cerkve na Tišini. Vneto je študiral umetnost in se zavzemal za ohranitev umetnostnih spomenikov ter nastopal proti diletantskemu okraševanju cerkva. Kot goreč dušni pastir se je Ivanocy ves žrtvoval za dušni in gmotni blagor svoje župnije. Branil je svoje vernike pred madžarskimi uradi, pred izžemanjem, zavzemal se je za naprave njim v korist. Njegovo prizadevanje pa je segalo preko mej župnije. Vodil je velike politične borbe proti ogrski liberalni narodni stranki, ki so ji pripadali tudi duhovniki. Ivanocy se ni dal zavesti niti z grožnjami niti z obljubami. Zato so ga skušali očrniti kot državni nevarnega panslavista. Očitati so mu, da širi Mohorjeve knjige, in deluje za odcepitev Slovenske krajine. Zaradi

Mohorjevih knjig je vodil Ivanocy dolgo polemiko, kajti bil je eden najzaslužnejših razširjevalcev Družbe sv. Mohorja med tedaj "ogorskimi" Slovenci. — Pri tej priliki in drugod je poudarjal, da imajo Slovenci pravico do svojega jezika in knjig v njem.

Pisal je v madžarske časopise o zgodovini domače krajine in o težavah svojega ljudstva. Spoznal pa je, da kulturnega napredka domače krajine ne bo mogoče doseči brez slovenskega tiska. Imel je v načrtu knjižno družbo, pa to mu ni uspelo. Uspelo pa mu je, da je z nekaterimi tovariši, zlasti z Jožefom Kleklom in Ivanom Bašo, pričel leta 1904 izdajati "Kalendar najsvetejšega Sreča Jezusovega" v prekmurskem narečju, ki še danes izhaja. Tu je sam objavil članke o domači krajevni zgodovini, življenjepise zaslužnih mož in povesti. Ljudstvu brez knjige pa je s sodelavci ustvaril najprihljubljenejšo knjigo, ki mu je edina v domačem jeziku nudila versko leposlovno in poučno snov. Številno narodno blago ter zgodovinsko gradivo, zbrano v teh koledarjih, je dragocena zakladnica prekmurskega domoznanstva, priča kulturnega prizadevanja izobražencev Slovenske krajine in zaslužno ljudsko prosvetno delo. — Na pobudo Ivanocyjeve družbe je istega leta pričel izhajati nabožni mesečnik "Marijin List" in v letu njegove smrti tednik "Novine". Vsa ta katoliška publicistika je v narodnostnem pogledu izrednega pomena, njen vir pa je v Ivanocyjevem velikem hotelju, dvigniti zapuščeno ljudstvo.

Ivanocyjeva skladna osebnost je izredno močno vplivala na mlajše duhovnike, ki so čustvovali slovenski. S svojim vsestranskim vplivom je bil osrednja osebnost svoje dobe v Slo-

TUŽNI KOROTAN

Ob priliki združitve Avstrije z Nemčijo je tudi naša koroška postala nemška dežela.

Petnajst minut hoda od svetovno znanega kopališča Vrba ob Vrbskem jezeru leži na tako zvaní žopraški ravni vas Žoprače, kjer je od leta 1869 dalje gospodaril koroški narodnjak Primož Košat, potomec stare Košatove rodbine, katere člani so v prejšnjih stoletjih živeli v Dieščicah v občini Logavec. Stari koroški Slovenci še danes pomnijo, kako neustrašno je Primož nastopal v borbi za slovenstvo na Koroškem.

Iz te Košatove rodbine v Dieščicah izvira tudi dne 4. junija 1797 rojeni Primož Košat; potomec tega Košata so se iz Dieščic preselili v Vetrinjo, kjer se je pozneje rodil slavní koroški komponist in pevec Tomaž Košat.

Naš pesnik in politik Primož Košat pa se je rodil 13. aprila 1819 na starodavni obče znani Košatovi domačiji v Dieščicah. Dne 11. novembra 1844 se je oženil z Marijo Hedenik. Rodilo se jima je 7 otrok, šest deklic in en fant. Od teh je najmlajši, dne 10. februarja 1861 rojeni sin Martin Košat umrl leta 1934, nekaj let pred njim pa tri hčerke — živijo pa še danes tri

venski krajiní, bil je posredni in neposredni snovatelj ljudskega višjega življenja, prožilce dela za ohranjanje narodne zavesti, simbol narodne odpornosti in vsega višjega stremljenja Slovenske krajine.

hčerke, od teh dne 22. avg. 1858 rojena hčerka Klara, poročena Schmidt, trgovka v Žopračah, teta sreskega načelnika in svetnika Kakl Mateja.

Še živeča hčerka Primoža Klara, poročena Schmidt, hrani rokopis Košatove pesmi "Moj dom":

"MOJ DOM"

Poglej čries gmajnico, ta čries Izarco

Je predragi dom, z mojo zibalo

Zibali so me mamica moja

In prepevlali — haja — haja . . .

Sim Pubič raštov tam, sim biu ja dro veseu,

Sim ktero pesem še zapev,

Al zdaj drugači je, ne prepevlov bom

Zdaj ja ni več moj veseli dom . . .

Tam hiša očena, tam moja mamica

oh ki bi najdov še zdej oba,

Ali ne najdem več mojah Starejšov

Zato otožno grem daj domov.

Tukej ni moj dom, le popotnik sim,

Pride vse inu gje, inu zibne kakor dim,

Jezus gre popried, tam perpraulat dom,

Da tudi jes per njam prebivau bom,

Tam čier se sučajo lepe Zulezdice

Rev ne bo več, ne soužičice

Tam žlahta, zuo obiuno, se skupaj veseji,

In vse nas za seboj želi.

V nebesih je moj dom, Suiet sreče mi ne da

Zato jes nisem več od tega sveta,

Mene se vse merzi, use ustudno zdi.

Kir tukaj prave sreče ni . . .

V nebesih je moj dom, čier Jezus krono da,

Neminljivo krono večna vesela,

V nebesih sim doma, v nebesa prit želim

Zato jer skerbov bom, da jih dobim.

Tam spet najdov bom, oča mamico

Mojga brata inu sestričico,

v druŕtvi izvolenih, spet prepevlov bom

Oh daj nam Bug tevečni dom.

iz leta 1855.

FOTO SAVA

SAN MARTIN 608 (Križišče Tucumán)

Domov ne moreš. Vsaj verno sliko lahko pošlješ. Oglasi se pri nas!

Fotografije vsake velikosti. — Povečave. — Razvijanje. — Hitro

in točno. — Govori se po slovensko.

MILKO KOS: CONVERSIO BAGOARIORUM ET CARAN- TANORUM

“NJIVA” objavlja zgodovinsko razpravo o slovenski preteklosti. Zibka naše zgodovine in samostojnosti je bila Koroška, ki je še vedno dragocen biser naše slovenske zemlje, prepoln čudovite lepote in tudi slovenskega duha. Kakšna bo usoda Koroške sedaj, ko je prišla pod oblast nemške trde roke, tega pač ne vemo.

Zato objavljamo autentično besedo o tem kako so naši predniki sprejeli krščanstvo.

Med najpomembnejše slovenske zgodovinske monografije moremo šteti to Kosovo izdajo in komentar najvažnejšega vira za najstarejšo zgodovino Slovencev splah, to je tako imenovane “*Conversio Bagoariorum et Carantanorum*” iz leta 871 po Kr. To je rokopisni tekst, neke vrste spomenica, ki jo je za salzburškega nadškofa Alduina napisal znani duhovnik v času, ko je škof Metod začel s svojim misijonstvom med Panonskimi Slovenci, z namenom, da zgodovinsko dokaže pravice salzburške nadškofije nad Panonijo ter potrdi nezakonitost Metodovega dušebrižništva in njegovega slovanskega bogoslužja na teritoriju salzburške nadškofije. Drugi so bili celo mnenja, da je bila spomenica namenjena papežu ali frankovskemu kralju Ludviku, čečim Kos vztraja, da je bila sestavljena le za informacijo nadškofa v času najhujših sporov nemških škofov z Metodom, kot sredstvo, da pridobi zopet jurisdikcijo nad vzhodnimi pokrajinami, kjer se je že uveljavljalo slovensko bogoslužje. Pisec te spomenice je imel namen napisati zgodovino

pokristanjevanja Bavarcev — kar nas toliko ne zanima — ter Karantancev, to je Slovencev v širšem smislu, ki se je vršilo po inicijativi in pod vodstvom salzburških škofov. Tako iz tega vira izvemo za najstarejšo zgodovino Slovencev, o Samu in slovenskih vojvodih, o bojih z Obri za časa kneza Boruta, razmerju do Bavarcev, oziroma pozneje do Frankov, o načinu pokristjanjenja slovenskih vojvod, začeni pri Borutovem sinu Gorazdu, Hotimiru, Valtunku (Prešernov Valjhu!), o protikrščanskih vstajah Slovencev, o naslednikih teh knezov v Panoniji do Pribina in Koelja: torej o političnem, zlasti pa o cerkvenem položaju v teh krajih, o prvih duhovnikih — misijonarjih ter zidanju prvih cerkva na slovenskem ozemlju. Iz teh opisov je videti prve zametke slovenskega ustoličenja in način oznanjevanja evangelija salzburških misijonarjev, ki je bil različen od nemškega “z ognjem in mečem”, kajti vršil se je z ljubeznijo in božjo besedo, prav tako, kot ga je tudi intuitivno slutil Prešeren v “Krstu”. Tako iz te *Conversie Carantanorum* izvemo približno vse, kar nam je danes znanega o prvi politični in cerkveni organizaciji Slovencev v prvih stoletjih naselitve na današnjem ozemlju, zato po pravici pravi profesor M. Kos, da “so dogodki, o katerih poroča 4 in 5 poglavje Konverzije (to je o samostojnosti in prehodu iz poganstva slovenskih vodij!) tako pomembni in usodni za zgodovino Slovencev, da si jih upamo primerjati samo še s pojavom prve slovenske tiskane knjige ali pa z narodnim osvobodjenjem naših dni.”

ČE ŽELIŠ DOBRO KAPLJICO,

ČE TI DIŠI OKUSNA KLOBASICA

ČE SI KAJ ZAVEDEN SLOVENSKI ROJAK

KADAR TE ZANESE POT NA AVELLANEDO, OGLASI SE V

‘Slovenskem baru’ — ‘Restaurant Internacional’

pri KARLU TERPLANU

CHACABUCO 500 — AVELLANEDA F.C.S

GOSPA MAŠINISTOVA

Pred voljno je bilo. Gospa mašinistova so jo klicali po vaseh. koder je hodila nabirat jajca. S spoštovanjem smo jo gledali otroci, ker je bila lepše oblečena kod naše mamice.

Slišala sem sosede, da ji mož služi blizu 300 kron na mesec. Nekako ponosni smo bili, če se je ustavila in pogovarjala z našimi materami. Rekli so tudi, da mora biti zelo pridna, da pomaga možu služiti, bosta si napravila bogastvo, so rekli. V Postojni je živel. Njeni mož je bil v neki lesni tovarni za strojevedjo.

dva, je rekla, — in so že veliki. Fant ima že 15 let in deklica Rozalija pa 14 let.

—Kje pa so, jo vprašam?

—Bog ve. Ko vstaneta in pojesta kavo, gresta. Včasih jih ne vidim celi dan.

—Ali jih ne rabite v pomoč?

—Saj me ne ubogata. Pa tudi jaz se nočem ubivati z njima. Kadar bosta velika, se bodeta že naučila živeti.

Vprašala me je tudi, če je v naši vasi kako dekcle ali žena, da bi imela dete z vojaki.

20. marca je bila krščena Vanda Marija Kopatin. Vipavci, le dobro pogledjte, če koga poznate.

Kržičev Tomažek Henrik je tudi postal kristjan. Oče je iz Rakitne, mati pa od Vrhnike, sin je pa Paternalec.

Izbruhnili je vojna in že smo jo pozabili. Nekega dne sem imela opravka v Postojni, ko sem šla na postajo. Tam je stala ona gospa, pred malo, ali lično hišico. Ko jo pozdravim, je bila zelo vesela, da me vidi, in da sem zelo vzrastla, mi je rekla. Povabila me je notri, da pogledam njenega sinčka. Ker sem se bala zamuditi vlak, sem se branila.

Vstopila sem, in se ustrašila. Na kmetih niti v hlevu ni bilo tako zamazano. Dete je imelo kakih 20 dni. Vse zamazane plenice, črne, da se mi je gnusilo, ga prijeti. Smeti je bilo toliko po tleh, kot da hišica ni videla še nikdar metle. — Vprašala sem jo, če ima samo eno dete. — Imam še

—Da, sta dve, žali Bog. A že obe priletni, — sem odgovorila.

—O kako so vojaki neumni, ko se mešajo z dekleti, se bi raje z ženami; je bolj skrito, — mi je rekla.

Strah me je spreletel in sem ušla; v par minutah sem razumela, zakaj je taka mati, gospodinja in žena. Strašno, strašno, sem si ponavljala, in se je nadalje skrbno izogibala.

Preteklo je par let, ko je nisem več videla. Poročila sem se in je prišlo do tega, da je moj mož imel na prodaj nekaj pohištva. Slučajno je ravno ona, s svojim možem prišla kupit. Pa sem videla, da je povrhu vseh svojih slabosti še pijanka, še se je komaj držala po koneu. Ko je pa odšla, je

vlekla na vlak onega dečka. Imel je že tri leta.

Preteklo je zopet nekaj mesecev, kar nekega dne prinesejo novico, da so jo našli mrtvo z razbito glavo, v podstrešju, zakopano v fižolovci. Mož je bil navajen, da je dostikrat ni dobil doma. Skoro vedno je hodil jest na gostilno. Tako je preteklo par dni, prej ko so jo začeli iskati. Iskali so

tudi sina, 18 let starega, ki je isti dan zginil. Zvedeli so, da je ušel čez mejo. Orožniki v Jugoslaviji so ga prijeli. Priznal je, da je on ubil svojo mater, ker mu ni hotela dati denarja, ki ga je zahteval. Rozalija, njegova sestra, stara 17 let, je pa bila v bolnici in čakala na porod.

In vsega tega je bila kriva..... slaba mati.

DRAGI GOSPOD JANEZ

Nisem vaju koga nadlegovati in tudi Vas ne bi sedaj nadlegoval, če ne bi bila ta stvar važna za mene. Zatorej Vas vprašam kaj mi svetujete na to vprašanje:

Biti mora nekako čez eno leto, ko je prišla neka oseba sem na čakro. Človek zaraščen in ves razdrapan. Ponudil sem mu dvajset centavos in jih je odvrnil, češ, da denar ne velja nič in da njega pošilja Bog spreobračati ljudi, da je on sv. Marko. Nato sem ga povabil na zajutrek. Ko se je dobro okrepčal, je na čuden način molil: Tri, tri, tri — taratataj — tarataraj in potem sem ga razumel, kako je ponovil po dalmatinsko: "Ova kuća sreće imati neće, neće imati ova kuća sreće!" — Navsezadnje sem ga vprašal, zakaj ne bo imela sreče in odgovoril mi je: "Porque hicieron mal." (Ker ste nekaj slabega storili.

Tedaj se je dvignil in naglo odkorakal.

No, pa tukaj nismo nobenemu slabega storili, mogoče ako so pa tisti, ki so prej stanovali tukaj. — In res je, da nam gre prav slabo na tej čakri, vsaka setev, ki

sejemo, se izgubi. V osmih mesecih je bil samo enkrat dež. Prav vsako delo zaman; toliko smo se trudili, da še zdravja nam malo preostaja. Zato si večkrat mislim, ali ni mogoče, da ima "San Marces" prav?

Pozdravlja Vas in prosi za nasvet rojak N. N.

ODGOVOR: 1. Niti vrabec ne pade s strehe brez volje božje in ne las iz glave. Zato človek, ki vedno skuša spolniti v vsem svojo dolžnost, lahko mirno gleda v bodočnost.

2. Proti uroku in prokletstvu imamo blagoslove in blagoslovljeno vodo. Vsepcv-sod ima namreč satan dosti veliko oblast, toda z božjim prstom se lahko premaga. — Žal, da mnogi kristjani več ne dajo nič na blagoslove. Zato je prav, če si daste blagosloviti svoj dom, ali vsaj prinesite blagoslovljene vode in z njo pokropite hišo in polje.

3. Takih "sv. Markotov" je bilo vedno kaj na svetu. Pa nikar misliti, da so kaj sveti, marveč so le zmešani. Njihove pre-rokbe se kdaj slučajno zlagajo z dejstvi. Če pa je to res, je pa tudi tako, da je ista nesreča obiskala tudi sosede. Hladnik J.

LADIJSKE VOZNE LISTKE

ZA VSE PAROBRODNE DRUŽBE PRI NAS DOBITE
PO NAJNIŽJI CENI

KABINO

ZAGOTOVIMO VSAKEMU POTNIKU BREZPLAČNO

Vpoklicne karte po zelo znižanih cenah

CA. CENTRAL EUROPEA

469, San Martin 469

IZ EVANGELIJA SV. JANEZA

Odlomek o trpljenju Gospoda Jezusa Kristusa. Le tisti kristjan, ki zna poiskati odgovor na vprašanje o nalogah življenja iz nauka Jezusovega, tisti razume, zakaj trpimo na svetu. Če je sam Sin božji, ki je pač najbolje poznal, kaj je človek, izbral pot trpljenja in ponižanja in nam jo pokazal kot najzanesljivejšo, lahko spoznamo, da trpljenje in beda ni nesreča. Le z Bogom združeni moremo vse nevšečnosti prav sprejemati.

Tedaj je Pilat Jezusa vzel in ga dal bičati. In vojaki so spletki kralji so predenj ter govorili: "Pozdravljen, kralj judovski!" In bili so ga po licu.

Prišel je Pilat spet ven in jim rekel: "Glejte, pripeljem vam ga ven, da spoznate, da ne najdem na njem nobene krivde."

Jezus je torej prišel ven s trnjevo krono in škrlatnim plaščem.

In reče jim Pilat: "Glejte, človek!" Ko so ga zagledali veliki duhovniki in služabniki, so zavpili: "Križaj ga, križaj ga!" Pilat jim pravi: "Vzemite ga vi in ga kržajte; kajti jaz ne najdem na njem krivde." Judje so mu odgovorili: "Mi imamo postavo in po postavi mora umreti, ker se je delal Sina Božjega."

Ko je Pilat slišal te besede, se je še bolj zbal. In šel je spet v sodno hišo in rekel Jezusu: "Odkod si ti?" Jezus mu pa ni dal odgovora. Reče mu torej Pilat: "Meni ne odgovarjaš? Ne veš, da imam oblast, te križati, in imam oblast, te oprostiti?" Jezus je odgovoril: "Nobene oblasti bi ne imel do mene, če bi ti ne bilo dano od zgoraj; zato ima tisti, ki me je tebi izročil, večji greh."

Odslej se je Pilat prizadeval, da bi ga oprostil. Judje pa so vpili: "Ako tega oprostiš, nisi cesarjev prijatelj; vsak, kdor se dela kralja, se cesarju upira." Ko je Pilat slišal te besede, je privedel Jezusa ven in sédel na sodni stol, na mestu, ki se imenuje Litostrotos, po hebrejsko pa Gabata. Bil je pa dan pripravljanja za veliko noč, okoli šeste ure. In rekel je Judom: "Glejte, vaš kralj!" Ti so pa zavpili: "Proč, proč; križaj ga." Pilat jim je rekel: "Vašega kralja naj križam?" Odgovorili so veliki duhovniki: "Nimamo kralja razen cesarja." Tedaj jim ga je izročil, da bi ga križali.

Vzeli so torej Jezusa in ga odvedli. In nesoč sam sebi križ je šel ven, na kraj, ki se imenuje Kalvarija (Lobanja), po hebrejsko Golgota. Tam so ga križali in z njim dva druga: ob vsaki strani enega, v sredi pa Jezusa.

Napraviti pa je dal Pilat tudi napis in ga pritrditi na križ. Bilo je pa napisano: Jezus Nazarečan, judovski kralj. Ta napis je bralo mnogo Judov; kajti kraj, kjer so Jezusa križali, je bil blizu mesta in je bilo napisano hebrejsko, grško in latinsko. Rekli so torej Pilatu judovski veliki duhovniki: "Nikar ne piši: 'Judovski kralj', ampak, da je on rekel: 'Judovski kralj sem'." Pilat je odgovoril: "Kar sem pisal, sem pisal."

Ko so vojaki Jezusa na križ približali, so vzeli njegova oblačila in napravili štiri dele, za vsakega vojaka en del, in suknjo. Suknja je pa bila brez šiva, od vrha izcela tkana. Govorili so torej med seboj: "Nikar je ne razporejmo, ampak žrebajmo zanjo, čigava bo." — (Da se je spelnilo pismo, ki pravi: "Razdelili so si moč oblečena in za mojo suknjo so žrebali.") In vojaki so to storili.

Stale so pa poleg križa Jezusovega njegova mati in sestra njegove matere, Marija Kleopova, in Marija Magdalena. Jezus ozre na mater in na zraven stoječega učenca, ki ga je ljubil, in reče materi: "Žena, glej, tvoj sin!" Potem pravi učencu: "Glej tvoja mati!" In od tiste ure jo je učenec vzel k sebi.

In da se je spelnilo pismo, je potem Jezus, ki je vedel, da je že vse dovršeno, rekel: "Žejen sem." Stala je ondi pčsoda, polna kisa. Nataknili so torej na hizop s kisom napojeno gobo in mu jo podali k ustom. Ko je torej Jezus vzel kisa, je rekel: "Dopolnjen je." In nagnil je glavo in izdihnil. (Tu nekaj časa premišljujemo.)

Judje so tedaj, ker je bil dan pripravljanja, da bi trupla ne ostala na križu v soboto — bil je namreč velik tisti sobotni dan — prosili Pilata, da bi se jim kosti strle in da bi sneli. Prišli so torej vojaki in strli kosti prvemu in tudi drugemu, ki je bil z njim na križan, ko so pa prišli do Jezusa in videli, da je že mrtev, mu niso strli kosti, ampak eden izmed vojakov je s sulico prebodel njegovo stran in takoj je pritekla kri in voda. In tisti, ki je videl, je čeval in njegovo pričevanje je resnično; in on ve, da govori resnico, da bi tudi vi verovali. Kajti to se je zgodilo, da se je spelnilo pismo: 'Nobena kost se mu ne bo strla.' In zopet drugo pismo pravi: 'Gledali bodo vanj, ki so ga prebodli.'

Potem je Jožef iz Arimateje, ki je bil učenec Jezusov, ki je bil iz strahu pred Judi naskrivaj, poprosil Pilata, da bi snel Jezusovo telo. In Pilat je dovolil. Prišel je torej in snel njegovo telo in ga tudi Nikodem, ki je bil prviš ponoči prišel k Jezusu, je prinesel zmesi mire in aloe, približno sto funtov. Vzela sta Jezusovo telo in ga z dišavami vred povila s povoji, kakor isto Judje navado pokopavati. Bil je pa na kraju, kjer je bil Jezus žan, vrt in na vrtu nov grob, v katerega še nihče ni bil položen, je bil ta grob blizu, sta zaradi judovskega dneva pripravljanja položila Jezusa.

PREKMURSKE NOVICE

Vsem Slovincem znani kitajski misijonar, naš Kerec, salezijanec, je bil prekmurski rojak Jožef pred kratkim imenovan za apostolskega prioprefekta v apostolski prefekturi Čaotung. Kmalu potem ga je provincialna vlada v Junanfu imenovala za svetovaleca za industrijo in prosveto. Njegova misijonska tehnična šola, ki jo je pred dvema letoma ustanovil v Junanfu, je že v tem kratkem času pokazala uspehe, da je bil gospod misijonar, sedaj monsignor Jožef Kerec, imenovan za vladnega svetnika, kar je za tujca na Kitajskem nekaj izrednega.

*

Gimnazija v Murski Soboci je dobila ime: "Drž. realna gimnazija kneza Koela." Kocel je bil prekmurski vladar, za časa sv. Cirila in Metoda.

*

V Bukovci pri Bogojni so pričeli resno akcijo za zgradbo lastne šole.

*

Ob Muri v Dokležovju, kjer je Mura že nešteto krat preplavila in povzročila občutno škodo, so vendarle začeli graditi nasip. Vlada je dala pod pore 20.000 din. Dolg bo nasip poldrug km in dovolj visok, da bodo iz Dokležovja mirno gledali v deroče murske valove.

*

PENEZI: Amerikanski dolar 47 din, angleški funt 235 din, avstrijski šiling 8,80 din, švicarski frank 1,50 din, talijanska lira 2,04 din, holandski goldinar 24,10 din, belgijski belg 7,27 din.

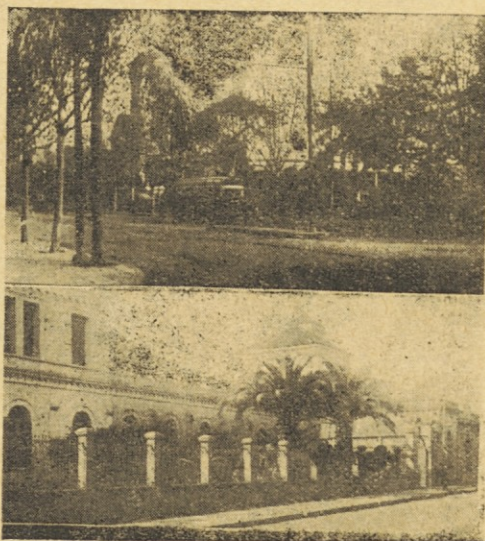
*

V Slov. krajini je zelo gospodarila slinavka na parkljih in na gobeih. — Mnogo vasi je imelo zapor. Iz Črensove javljajo da je zapor ukinjen.

SESTRA ANGELA

Bila je vitke postave, ne več mlada, mogoče kakih 30 let in imela je ljubezniv, materinski glas. Vsi bolniki so jo vzljubili in primarij jo je menoval svojo dešnico, čeprav ni bil posebno prijazen z njo, kakor sploh z nobeno sestro ne, da ne bil dal povoda čenčam.

Oni dan je bila sestra Angela pri posebno nervozni bolnici. Njene pomirujoče besede so jo spravile v zadovoljstvo in je kmalu mirno zaspala.

Pogled na Hogar Sacerdotal, kjer stanujeta oba izseljenska duhovnika, Kastelic Jožanek. — V torek, četrtek in soboto je gotovo doma vsaj eden. Popoldne prav gotovo.

V otroški sobi so jo klicali malčki: "Sestla Gela, sestla Gela, plidi." In vstopila je sestra Angela in njim pripovedovala bajko o zimskem gozdu, ki si jo je sama izmislila.

Nekoč, ko je imela nočno službo, je ždela v sobici, kjer je bila signalna deska. Toda, to noč je bilo vse mirno. Samo tisti neznosen starček je že dvakrat zvonil. Sedaj je mogoče zaspal.

Sestra Angela je obujala spomine. Videla je lepo visoko hišo svojih staršev. Oče je bil četni poveljnik. Svoje življenje je daroval kot toliko drugih, za domovino. Theobald, njen brat, je že pred očetom padel kot častnik istega oddelka. Mati je nekaj let po vojni umrla. Trpela je že dolgo prej na neki srčni bolezni.

Angela je ostala sama. Prišla je v hišo nekega sodnika. Tam se ji ni godilo niti dobro niti slabo: Dela ji pač nikdar ni manjkalo.

..

In prišel je Herman... Bil je prijatelj najstarejšega domačega sina. V začetku se nista brigala mnogo eden za drugega, ali kmalu potem je med njima vzklika ona tiha ljubezen, katero že od vsega začetka spremlja resignacija.

Ob tihih sestankih ji je pripovedoval o svoji veliki ljubezni in — ob neki taki priliki jo je poljubil. Sama ni vedela, kaj je z njo. Vse okrog nje je bilo sonce in morala je vedno in vedno misliti na Hermana, kateremu je veljala vsa njena prva velika ljubezen.

Komaj da se je zavedla, kako je z njo, je Herman izginil. Poslovil se je od nje in od sorodnikov. Minil je teden za tednom. Sorodniki so sicer zapazili spremembo na njej, odkar je bil Herman na obisku, toda niso dali mnogo pažnje na to.

In dobila je pismo od njega, dolgo pismo:

Angela. Ljuba Angela: Bodi močna. Ne misli, da te zapustim. Jaz te ljubim, ljubim, toda razmere so močnejše. Ne smem ti reči, kaj me je gnalo od tebe. Zaročil sem se z nekim ljubim dekletom, kateremu moram zvest ostati. Prisegam ti, da ne bi tebe zapustil. Toda šlo se je za srečo drugega človeka. — Odpusti, če moreš. — Herman.

Sreča je ležala razbita na tleh. Toda Angela ni obupala.

„Človek se ne sme dati ukloniti usodi.“ je rekel njeni oče večkrat. Hotela je biti močna. Vzela je streto srce v roke in si iskala novo življenje.

Zvonec je zazvonil. Vstala je in šla pomagat drugim, in to je pomagalo tudi njej — pozabljati. —

Neke nedelje so pripeljali na kirurški kliniko človeka, ki se je težko ponesrečil. Primarij, ki je bil baš namenjen na počitnice in svojemu zastopniku zadnja navodila dajal, je sam prevzel operacijo ponesrečenca. Pozabil je bil na počitnice pri obupnem položaju ponesrečenega.

„Moram ga ozdraviti, sestra Angela, in Vi prevzmete postrežbo pri njem.“

Bila je bleda sestra Angela, zelo bleda. Noge so ji hotele odpovedati in pred očmi se ji je temnilo. In tedaj je vendar ubogala in sedela na postelji težkoboľnega, opravljajoč svojo dolžnost, kakor je sama rekla. — Toda storila je še več: Ni se ganila od njegove postelje, tako da ji je gospod primarij nekega dne rekel:

Delavsko vprašanje
Slovenske krajine je poglavje zase. Na tisoče gre vsako leto sezonskih delavcev v Francijo in Nemčijo in pridejo včasih v obupne razmere. — Vendarle se je javno mnenje začelo zanimati za usodo teh naših bratov. Izboljšanje njihovega položaja ima sedaj na skrbi "Izseljenska zbornica" in "Rafaelova družba" in "Zveza poljedelskih delavcev" za Slov. krajino, ki se je oglasila z zahtevo, da se sprejme kot članica 'Delavske zbornice' v Ljubljani. — To delavsko gibanje je zavzelo že velik razmah, kot vidimo iz sledečega poročila: — Eno izmed najbolj obsežnih, največkratnejših in polno navdušenja poteka ječih zborovanj, ki jih prireja Zveza poljedelskih delavcev iz M. Sobotice po vseh večjih centrih Slovenske krajine, je bilo zborovanje v nedeljo dne 13. februarja t. l., v Šaloveh. Zborovanje je bilo v vseh prostorih gostilne gosp. Stefaneca. Ljudje je bilo toliko, da so napolnili vse prostore. Delavci se močno zavedajo, kako velika in močna je njihova organizacija, saj ji te stroke ni enake v vsej Sloveniji. Navdušenje, ki je vladalo med prisotnimi, se ne da popisati. — Naslednje delavsko zborovanje je bilo v Beltincih dne 20. februarja t. l. Uročilo o tem še ni prišlo.

— **Prosvetno društvo** je dobilo skromen prosvetni prostor v šoli, kjer je društvo že začelo z delom in ima že nekaj knjižnice.

V Črensovcih se je vršil v decembru praktičen tečaj za kmetijstvo in zadružništvo. — Posebno pridno so prihajali iz Žižkov.

Na državno veleposestvo v Baranjo "Belje" bo šlo letos 1370 delavcev, 400 več kot lani. — Toda, če bo delavstvu po ot odprta v Nemčijo, bo težko dobiti za Belje toliko dobrega delavstva. Plača se namreč ne da niti primerjati. V Nemčiji se plaa dnevno celo preko 40 din, doim je v Baranji dnevnicar le 10, oziroma 12 din za moške.

*

V Gradu se je pred Božičem vršilo veliko zborovanje sezonskih delavcev. Nameravajo prirejati še taka zborovanja, ker je treba na rod poučiti o tem, kako se jim je ravnati, če gredo n a sezonsko delo v tujino.

*

Bogojina v Prekmurju. Šest parov novoporočencev so imeli v tej fari. Fantje in dekleta so večinoma v Franciji in Nemčiji. Na spomlad jih zopet odide veliko v Nemčijo na poljsko delo. Posledice lanske slabe letine sedaj hudo čutijo. — Posebno primanjkuje krme za živino, ki je je polovico ostalo na travnikih, kar so je pa spravili, je pa vsa blatna in nezdrava. — Semenski krompir bodo morali kupiti, ker nima nihče dovolj zdravega krompirja.

*

—V Gor. Slaveči so se vršile obč. volitve 27. marca. Iz občine je bila izločena Slaveča, priključen pa kraj Trdkova. — Imenuje se sedaj nova občina "Kuzma".

*

V Mačkovcih so bili ta tovi lačni bučnega olja. Pri mlinarju Gombocu so si ga odnesli 150 litrov.

Iz Serdice, ki stoji ob drž. meji, tožijo, da imajo za šeststazredno šolo komaj tri učitelje.

*

V M. Soboti je 12. marca priredil koncert ljubljanski akademski pevski zbor".

"Upam, da kmalu ozdravi, toda to se ima v največji meri Vam zahvaliti."

Ko je največja nevarnost minila in je bolnik bil zopet pri polni zavesti, se sestra Angela po kratkem razgovoru z g. primarijem ni več pokazala v sobi težko bolnega — inženirja Hermana Bredta.

Na dan, ko je popolnoma okrevel, je prišla njegova mlada soproga s triletno srčkano hčerkico. Hoteli so govoriti s tisto sestro, ki je njemu stregla v času največje nevarnosti. Ko se je sestra Angela prikazala v sprejemni sobi, jo je objela žena inženirjeva:

"Kako morete žrtvovati toliko ljubezni za druge?" — Ni našla besed, da bi se zahvalila. In mala deklica ji je podarila šopek dehtečih cvetlic.

Sestra Angela je bila ginjena do solz. Vzdignila je malo visoko in jo je poljubila.

"Tako, sedaj pa zopet moram nazaj k mojim bolnikom," je rekla sestra. "Vam pa želim vso srečo."

Njena roka je počivala v roki inženirjevi. V njegovih očeh je čitala boj med nekdanjo ljubeznijo do nje in zvestobo do svoje mlade žene, ki o vsem tem ni nič slutila.

Sestra Angela je povabila glavo, se hitro obrnila in šla po dolgem hodniku nazaj k svojim bolnim. Skoz barvana okna dolgega koridora pa je sijala blaga, mirna sončna luč.

A. Lah.

KONEC SVETA

"Gospod, Gospod!" je kričala postrežnica, trkajoč na vrata moje spalnice. "Ali še ne veste, kaj se godi?"

"Kaj pa?"

"Danes sonce noče vziti!"

"No, ta je pa lepa! Ga pač oblaki zakrivajo," sem dejal in poskušil naprej spati.

"Ne, gospod, nekaj drugega je! Sonce danes zato ne vzhaja, ker je zalezalo. Kdaj je že čas, pa še zdaj ni dan."

"I, koliko pa je ura?"

"Devet, gospod."

"No, potem je pa res čas," sem zaklical in se hitro napravil. Nato sem stekel na ulico.

Strašen prizor. Le nekaj ugasujočih zvezd je medlo svetilo na nebu, kakor da bi jim odpadali poslednji žarki. Namesto jutranje zarje je bilo videti, da ra-
ste tema.

"Kaj je, Gospod?" sem vzkliknil ves v tesnobi.

"Kaj je to?" si slišal vzklikati ljudi, ki so tekali na vse strani, jadikovali in vpili.

"Konec sveta," je kričal nekdo.

"Mrk," je vpil drug.

"Kaj vendar govorite o mrku? Ali ne slišite troblje poslednje sodbe?" je dejal en starec.

"Ne," ga je zavrnila starka, "to je troblja nočne ga čuvaja."

Sredi te zmešnjave smo začuli kričavi glas uradnega klicarja, ki je govoril:

"Njegova vzvišenost... gospod minister... pošilja brzojavko... ki pravi: "Ob petih zjutraj... kakor je bilo določeno... bi bilo moralo sonce vziti... za vso deželo... in zdaj je že osem odbila... pa sonce še ni začelo... To stvar službeno naznanjam vsem uradom... da jo s čim večjo uvidevnostjo... sporočé občinstvu... in ukrenejo... vse, kar je v takem primeru potrebno... da se ne bo motil red... kakor je tudi vlada storila... vse potrebne korake... da..."

Naprej se ni moglo razumeti, ker se je na klicarjev glas vrgla ploha živžgov.

, "Ali slišite, kaj nam tveze minister," je dejal dodružni starček."

"Saj ste čuli, da bodo ukrenili vse, kar treba, je zavrnil drug mož.

"Ukrenili?" je kričala žena iz ljudstva. "Ali bodo morda soncu iz postelje pomagali?"

Zdajci se je zgodilo spet nekaj novega, kar je zmešnjavo še povečalo. Na nebu je v hipu zagorela luč in od vzhoda do zahoda se je potegnil neizmeren rdeč trak, ki je bilo na njem zapisano s črnimi črkami kakor v Razodetju:

KONEC SVETA PRIHAJA.

Takoj se je vedenje ljudi popolnoma spremenilo: namesto vpitja ihtenje, namesto šal molitve.

Nekateri so mrzlično iskali otroke, drugi starše, ali brate, ali boljšo polovico.

Jaz sem jo ubral proti cerkvi, da bi uredil potni list za nebesa. A prišel sem prepozno.

PO daljšem bolehanju je dne 26. febr. 1938 umrl v Ljubljani stolni kanonik gospod dr. Mihael O p e k a. Pokojni gospod kanonik je bil 12 let stolni pridigar in 18 let učitelj govornišva za bodoče duhovnike - dušne pastirje. Poleg tega je izdal 22 zvezkov svojih govorov v tisku. V mladih letih je bil pokojni gospod tudi pesnik in po smrti Fr. Lampeta celih 12 let urednik "Doma in Sveta." Mrtvega gospoda kanonika so pripeljali na Vrhniko, kjer so ga naslednji dan spremili k večnemu počitku.

*

V CELJU je 20. febr. t. l. zborovala Kmečka Zveza, ki je razpredla svoje organizacije že po vsej Sloveniji. Kmečka zveza ima doslej že 269 krajevnih zvez. Pripravljalnih odborov, ki imajo pravila že potrjena, je 52 organiziranih mladinskih odsekov je že 49, med njimi 29 fantovskih in 20 dekliških. Skupno število članstva Kmečke zveze pa že presega 60.000 čl. nov. Na zborovanju je bil izvoljen glavni odbor Kmečke zveze z g. Brodarjem na čelu.

*

Društvo za varstvo deklet v Ljubljani, ki vzdržuje "Kolodvorski misijon", je na svojem zboru pregledalo uspeh svojega delovanja. Ta kolodvorski misijon je že nekateremu dekletu storil neprecenljive usluge, ki ob prihodu v mesto ni vedela kako in kam. Je to moderna ustanova, kot se vidijo le po velikih mestih. Pri prihodu vlakov vedno stoji za to določena oseba z vidnim trakom in skrbno pazi, kje je njen nastop potreben. To delo se vrši že pet let. Dekletom poskrbe službo, neizkušene obvarjejo pred padcem.

*

DVA nova lista sta izšla v Mariboru: "Edinost", katero namerava jo napraviti za "dediča" umirajoče "Marburger Zeitung", ki nima že več zažosti čitalcev, da bi se v nemščini mogla vzdržati Iz tednika nameravajo napraviti dnevnik. List bo imel liberalno smer. Drug list je 'Branik', ki kaže ozko zvezo z gornjim.

*

Vipava št. II. se je imenovala nekoč Bela Krajina, pač zato, ker je ljubljancem dajala prav dobrega vina. Sedaj so se pa Beli krajini začeli odpirati novi vidiki. Nameravana zveza z morjem bo odprla ob morju dober trg za belokrajsko zelenjavo in namizno sadje. Take so bile vodilne misli tečaja, ki ga je priredila sadjarska in vrtnarska podružnica v Črnomlju in je zelo lepo uspel.

*

Umril je Anton Slamič župnik v Dekanah pri Kopru. Na dan sv. Antona je še vesel praznoval svoj 65. god v krogu duhovnih sobratov, teden dni pozneje, 24. januarja, ga je že Gospod odpoklical z dela. — Umril je mož, ki je bil vedno svetel vzor modrega in delavnega dušnega pastirja. Anton Slamič se je rodil v Rocolu pri Trstu 6. januarja leta 1873 in je bil v mašnika posvečen 23. julija 1899. Kaplanoval je nekaj časa v Trstu. Leta 1908. ga je tedanji škof Nagl instaliral na župnijo Dekani. Po vojni je mnogo let opravljal tudi župnijo Tinjan.

*

V Sv. Jurju je vladala velika napetost radi volitev cerkvenega odbora. Za predsednika je bil izbran Mekiš Stefan iz Nuskove, za blagajnika Salomon Andraž iz Sv. Jurja.

*

Vse cerkve so bile polne spovedancev in še do srede trga so se gnetli.

Videl sem, da mi je bilo nemogoče kmalu izvesti pobožno namero, zato sem se vrnil domov. A komaj sem vstopil, je že nekdo potrkal. Odprl sem in, glej čudo: v naročje se mi je vrgel eden mojih najhujših sovražnikov.

"Gospod Ludvik," sem vzkliknil, "vi tukaj?"

"Da, gospod, prišel sem vas prosit, da mi odpustite vse, kar sem vas žalil."

Ko sem to slišal, so mi stopile solze v oči.

"O smrt," sem vzkliknil, "kako velika je tvoja moč."

Nisem še končal te misli, ko so se vrata nanovo odprla. Bil je Dragoljub Pijavka, prvi oderuh v deželi, čigar žrtev sem bil že dolgo. Prinesel mi je v mošnjičko vse, za kar me je bil v štirih letih oropal. — "Prosim, vzemite in še dolgo zdravi uživajte."

"Prav to bi želel vam; le škoda, da ste že v letih; smrt bi za vas ne bila nič novega."

"Kaj hočete? Nisem mislil na to."

"O smrt," sem ponavljal, a postrežnica mi je presekala besedo in mi naznanila drug obisk.

Bil je moj sosed z desne, silno razburljiv in trmast mož, ki mi je zadnjič naprtil pravdo in še dve tožbi povrh, ker je bila moja služkinja metlo iztepla na mejni zid.

(

"Prišel sem vam povedat," mi je dejal, "da bo vaša služkinja lahko iztepala in brez vsake nevarnosti, na..."

"Mlinar," je zdajci zavpiila postrežnica.

"Naj stopi."

"Ne more, ker moko nese. Pravi, da je to tista, ki se je kamna prijela tiste mesce, ko nam je mlel."

"Prav, dekle..."

Hotel sem se zasmejati...

"Pa je tudi krojač tukaj in bi rad z vami govoril."

"Ali je prišel z računom?"

"Ne, gospod, pravi, da sta se s trgovcem, ki sukleno blago prodaja, večkrat hudo zmotila v vašo škodo odkar vas oblačita."

"Misliš reči: odkar me slačita. O misel na smrt."

“Gospod, hitite, ker vas čaka tudi trgovec z mešanim blagom, da vam izroči moko za tisti prah, ki vam ga je dal danes po pomoti.”

“Je pa tukaj tudi lekarnar, gospod Lin, ki se je zmotil pri vašem zdravlilu.”

“Oj, če se lekarnar zmoti, stvar ni tako nedolžna. Morda mi je da lstrupa.”

“Ne, gospod. Ker so strupi dragi, pravi, da se nikoline zmoti na ta način. Toda, gospod, vidim, da se vam ne mudi preveč; pa moram tudi jaz poračunati z vami nekatere stvari, v katerih sem se zmotila.”

Takole je izgledala zadloška ravan pri črnem vrhu ono leto nekaj tednov.

“Ti, ki si bila na videz tako zvesta.”

“Da, gospod. Toda to je bila le neka zabloda, ki me je motila vsako jutro, ko sem šla na trg.”

“Saj hodiš že deset let.”

“Odpustite, gospod, vse vam povrnem.”

“Kako menite?”

“Novce, ki so mi preostali od nakupovanja na trgu.”

“Bog bodi hvaljen,” sem vzkliknil. “Kako je škoda, da ni večkrat poslednja sodba. Sicer pa dosti. — Tudi jaz moram urediti svoje račune. Poglejmo, ali se bo dalo napraviti v kakšni cerkvi.”

S to mislijo sem krenil proti najbližji cerkvi. Toda noter priti mi ni bilo mogoče. Množica, namesto da bi se zmanjšala, se je povsod povečala. Rdeči trak na nebu je gorel kakor glasna grožnja vsak trenutek šte-

Elektrifikacija Dolenske napreduje in je sedaj zasvetila že elektrika v Kostanjevici in Šent Jerneju. Zagotavlja jo, da se bo daljnovod banovinske elektrike kmalu potegnil tudi dalje proti Novemu mestu. Brežice pa še danes nimajo banov. elektrike. — Pravijo, da je občinski odbor temu kriv.

*

VAŽNA zgodovinska najdba. Posestnik Gnidovec Janez iz Valične vasi, župnija Zagradec, je lomil kamen na svoji njivi ob stari rimski cesti vzhodno od vasi. Med dvema velikima stoječima skalama je naletel na ilirski grob iz bronaste dobe. Na okostju mrliča ki je bila najbrže ženska, je bilo zloženo šest bronastih zapestnic različne velikosti je popolnoma celih, kake tri pa so prelomljene. Zelo lepi sta dve lasni zaponki. Poleg okrasja je bil tudi vrč, ki se je žal razbil. Pri nogah mrliča je bila sulica, nasajena na les ki je popolnoma podoben premogu, znamenje, da je dolgo časa ležal v zemlji. Ko je Gnidovec delo nadaljeval in lomil kamen, je naletel še na en grob v podobni legi sredi stoječih skal, ki pa je imel le kakih šest okrasikov. Na Valični vasi je že pokojni Pečnik izkopaval veliko dragocenih zgodovinskih predmetov. Ime Valična vas pomeni “Valaško vas” ali “Laško vas”, znamenje, da so tu stanovali ob naselitvi Slovencev Rimljani, ali polatinjeni Kelti, katerim so Slovenci rekli “Valahi” ali “Lahi”. Odtod ime Valična vas. Znamenita pa je kontinuiteta naselbine od Ilirrov do danes.

*

VODJA belgijskih komunistov skesan umrl v duhovnikovih rokah. — Kakor poročajo belgijski listi, je pred kratkim umrl voditelj belgijskih komunistov Jacquemotte umrl spravljen z Bogom in maziljem s sv. poslednjim oljem. V jezuitski kapeli v Aalstu je pater Geerebaert o smrti Jacquemotte povedal tole: — Jacquemotte je ravno potoval v vlaku. Slučajno pa je v njegov kupé stopil katoliški duhovnik ki se je začel pogovarjati s komunističnim poslancem, kateri je bil videti močno bled. Jacquemotte se je lepo pogovarjal z duhovnom ter mu pripovedoval, da je močno bolan in da bo kmalu umrl. Beseda je dala besedo, nakar je vodja komunistov Jacquemotte duhovniku začel pripovedovati, kako je bil srečen, ko je kot otrok prvič pri sv. obhajilu bil in kako so ga njegovi starši lepo krščansko vzgajali. Na koncu je povedal duhovniku, da mu je pritrjeno žal vse, kar je zadnje čase kot komunist hudega storil. Duhovniku je tako rekoč na lepem povedal vsa svoja slaba dejanja in jih iskreno obžaloval. Komaj pa se je to zgodilo, je omahnil in nezavesten obležal. — Duhovnik je brž priskočil ter skušal pomagati. Kot skušen mož je brž uvidel, da Jacquemotte umira. Ker je imel sveto olje vedno s seboj, je umirajočemu podelil zakrament sv. po slednjega olja. Tako je voditelj belgijskih komunistov umrl spravljen s svojim večnim Sodnikom. — To poročilo jezuitskega patra je vse navzoče močno presunilo.

vilo spokornikov, ki se dotedaj niso bili zmenili za isti poziv, zapisan v njih srce.

Sredi teh spovedancev si slišal zanimive pogovore: "Verjemi, ljuba žena," je zatrjeval zakonski mož,, do dna duše skesan, "verjemi, da sem te le zato zapustil za nekaj časa, ker..."

"Za nekaj časa. Dvanajst let se zdi tebi le nekaj časa."

"Saj vidiš, da te nisem pozabil."

"Fantje," je klical star skopuški samec skupini delavcev. "Smrt prihaja. Z Bogom skrbi. Nate zvitke kovancev, ki težijo mojo vest."

"Hvala. Zakaj pa včeraj niste mislili tako kakor danes?"

Opazka je bila na mestu.

Malo dalje sem videl, kako je krilil z rokami gošpod s ščipalnikom. To je bil revolucionaren časnikar.

"Nauki in novice, ki sem vam jih pokladal v stolicah mojega dnevnika, so bili lažnivi," je dejal. "Ta izpoved naj bo za olajšavo moje vesti."

"Na, ta je pa lepa," je zakričal star visliški obraz. "Kdo me bo odškodoval za deset let zapora, ki sem vanj prišel zato, ker sem poslušal tega, ki je zdaj priznal svojo krivdo?"

"Bog, edino Bog," je odgovoril strog glas. "Bog, ki v osebi svojega Sina zadoščuje za vse dolgove, ki so jih naredili ljudje s svojimi hudobijami.

Ta, ki je to klical, je bil duhovnik, ki se je skozi neizmerno množico prenetel do prižnice sredi trga.

"Ubogi verniki," je dejal, "ne morem razumeti, zakaj se tako silno bojite. Prestrašili ste se zaradi oznanila, ki ga je božja roka zapisala na nebo. Toda ali niste tega že prej vedeli. Zares, predragi, človeštvo je čudno. Zato se je sonce naveličalo oživljati ga s svojimi žarki in razsvetljevati ga s svojo lučjo. Čas je že bil, da se napravi konec tako velikemu neredu."

Vsi smo pogledali proti nebu in ostali prestrašeni. Gost in temen oblak se je razpel nad nami in leden mraz nam je ohromil vse ude.

Zdajci se je razlegel tesnoben krik.

Pravkar se je bil užgal peklenski blisk, ki ga ni mogoče popisati; strahotno je treščilo, kakor da je to poslednja strela v vesoljstvu.

Slehernega je prevzela groza in vsak se je sku-

šal skriti, kakor je mogel. Tudi jaz sem vtaknil glavo... sam ne vem, kam; toda v istem trenutku sem zaslišal silen ropot in iz vsega grla sem zaklical: "Moj Bog, moj Bog."

V tem trenutku sem se zbudil; in ko sem pogledal okrog sebe, sem bidel, da sem padel s postelje, med potjo zadel z glavo ob omarico, prevrnil svetilko in jo razdrobil na drobce. Vsa moja zgodba o koncu sveta so bile le—sanje.

Kljub temu sem se mrzlično hitro napravil, in čeprav je bilo še zgodaj, sem zdirjal na ulico, da bi se otresel more.

Mora je sicer izginila, ni pa izginila misel, ki jo je bila prinesla.

"Kako je vendar mogoče," sem s mislil, da živimo tako brez skrbi, ko imamo račune v takem neredu. Saj če že sveta samega ne bo jutri konec, je pa za vsakega izmed nas lahko vsak trenutek konec sveta."

Ta misel se mi je vtisnila tako globoko v dušo, da sem še tisti dan začel z vesoljnim odplačevanjem vseh svojih dolgov in sem korenito spremenil svoje življenje.

"Malo 'trčen' si," mi je dejal prijatelj, ki je vedel za moje sanje.

"Trčen? Dal Bog, da bi bili vsi ljudje 'trčeni' kakor jaz."

"Zakaj?"

"Zato, ker bi potem nič več niti časnikarji ne lagali, niti trgovci ne varali, niti lekarnarji se ne motili, niti advokati iz kože ne devali, niti oderuhi ne žrli človeštva. Svet bi bil lep, kakor skomine po nebesih."

V nedeljo popoldne na jezeru v Zad logu pri črnem nastopi voda ob času velikega deževja.

LETOŠNJI NOVO-
mašniki ljubljanske škofije: V mašnike bodo letos posvečeni sledeči bogoslovci ljubljanske škofije: Iz 5. letnika: Albin Avguštin, Reteče, Edmund Boehm, Tržič; Fr. Dolinar, Ljubljana; Fr. Gnidovec, Ajdovec, Ivan Janez, Sodražica, Ivan Javornik, Št. Vid nad Ljubljano, Ivan Kopač, Škofja Loka, Henrik Sitar, Ježica, Alojzij Sterle, Stari trg pri Ložu, Viktor Schweiger, Črnomelj. — Iz 4. letnika: Ferdinand Babnik, Šent Vid nad Ljubljano, Janez Bukovae, Fara pri dražica, Franc Glavač, Kostelu, Franc Cvar, So Beltinci v Prekmurju, Anton Hočevar, Žalna, Janez Kljun, Ribnica, Franc Kupljenik, Št. Jernej, Andrej Makovec, Sv. Vid nad Cerknico, Jakob Mavec, Ig. Stojan Novak, Ljubljana, Brusnice, Anton Vukšinič, Metlika. — Gospodje bogoslovci iz 5. letnika so prejeli subdiakoniat dne 16. januarja, diakonat pa bodo prejeli 2. aprila, presbiterat v nedeljo 3. julija. — Gospodje iz 4. letnika bodo prejeli subdiakoniat v soboto pred tiho nedeljo, 2. aprila, diakonat v nedeljo, 3. julija, presbiterat pa na kvatrtro soboto v adventu dne 17. decembra.

•

Kristusova slika iz začetka tretjega stoletja. — Na glavni skupščini württemberskega antropološkega društva je poročal profesor dr. Watzinger iz Tübingena o uspehih najnovejših izkopavanj na kraju, kjer je nekdaj stalo mesto Dura Eufkrat. To mesto je v 3. stoletju pred Kristusom ustanovil Selevkos Kikator. Toda leta 256 po Kristusu so Parti to mesto razdejali. To mesto je stalo ob reki Eufkrat. Ko so pred nekaj časa začeli tamkaj

vrhu nad Idrijo, kjer

izkopavati, so odkrili znamenite stvari.

Med drugimi starinami so odkrili dobro ohranjeno svetišče orientalskega božanstva Mitra, ki je prvo, katero so odkrili v Orientu. Toda to ni najvažnejše. — Pač pa je velikanskega pomena, da so odkopali krščansko kapelico, katera je bila nastanjena v neki zasebni hiši. Ta kapelica je bila zgrajena leta 232 po Kristusu. V njej so na ozki strani našli grob nekega mučenca, kar je najstarejši spomenik pokopavanja svetnikov v cerkvah. — Sten so polne slikarjev, katere kažejo prizore iz Sv. pisma. — Tukaj so odkrili tudi najstarejšo sliko Jezusa Kristusa v podobi mladeniča. Strokovnjaki so mogli natančno določiti, kdaj je ta slika nastala. Slikam se pozna, da imajo za seboj daljšo umetniško tradicijo, da so torej njihove vzorne slike nastale vsaj v sredi drugega soleja po Krisusu

*

500 let je bilo letos, ko je izumrl rod Ptujskih grofov, ki so bili z v slovensko preteklost enako pomembni kot Celjani. Njihov boj je bil prot divjim Madžarom, katere so dobro brzdali in so bili tako mogočni, da so se spuščali v boje s kralji. — Angleškega kralja Rikarda Levosrčnega so z vsem spremstvom ujeli, ko se je vračal iz križarske vojske.

*

V spomin slavne zmage nad Madžari na Veliko noč je ustanovil samostan Velika Nedelja v Perlekiji kjer je dal bivališče viteškemu križarskemu redu.

Zasluga ptujskih grofov je, da so se ohranili tako znameniti spomeniki davne prošlosti, ker so na moč gojili umetnost. Njihova ustanova je bo-

Franc Dalibor:

Argentinski Filmi

XXI. FILM

ñ SPOMINI NA NIKOLO MIHANOVIČA ñ

(Nadaljevanje)

V jugoslovanskih krogih se je čisto očitelo, da Mihanović ni podpiral naših potreb v tej meri kakor bi bilo v njegovi moči, ter da je usmerjal svoje podpore bolj argentinskim potrebam. To je bilo res, kakor je res tudi to, da je njegovo premoženje zraslo tukaj.

Svojih dobrot je delil vsem uprav s krščansko velikodušnostjo. To bi nam mogel najbolje posvedočiti škof monsignor Andrea. Na pobudo tega delavnega prelata je Mihanović podpiral mnoge cerkvene ustanove, ne da bi o tem vedel drugi nego obdarovanci.

Za argentinsko akademijo lepih umetnosti je v Evropi nakupil več dragocenih slikarskih del, ki danes krasijo akademijo. Na razdobju obeh stoletij si je na prigovarjanje nekih velmož dal zavarovati življenje pri neki angleški zavarovalnici za 100.000 pesov v prilog Patronato de infancija. Zvesto je plačeval 20 let premijo in ko je zavarovalna doba dotekla, je otroški patronat dobil 100 tisoč pesov.

Za nas Jugoslovane pa njegove žrtve tudi niso malenkostne. Znano je, da je za olepšavo šolstva in higienizacije svoje rojstne občine Doli žrtvoval milijone dinarjev. V buenosaireskem predelu Boki imamo krasno ozgradbo jugosl. vzajemne pomoči s prelesto dvorano. To je njegovo delo. Na Chacariti imamo veliko grobnico "Panteón yugoeslavo", kjer spava smrtni sen mnogo stotin naših rojakov. Tudi te grobnice bi ne bilo brez Mihanovićeve pomoči.

Res pa je, da se je zadnjih 15 let življenja naše potrebe pustil ob stran. To pa ima svoj izvor v tem, da je z našimi ljudmi doživel gorostasna razočaranja. Ljudje, ki jih je iz blata izvlekel, so ga zasramovali, in črnili. Drugi zopet, ki jim je pomagal, so ga nasajmarili, da se je kar kadilo. Stvar je prišla tako daleč, da zadnjih 15 let življenja ni podprl individualno

skoro nikogar več, pač pa ni odtezal svoje roke kolektivnim potrebam.

Da je imel blago srce za vse naše kolektivne potrebe, evo vam dokaza: leta 1926 je poslal vrhbosanski nadškof v Sarajevu Dr. Šarić v Južno Ameriko župnika Antunovića, da tu zbira med rojaki denarne prispevke za semenišče. Antunovićevo misija je prav dobro uspela: tu v Argentini, kjer je romal po jugosl. naselbinah skoro eno leto. — Nabral je 60.000 pesvo. Potem je pa še šel v Bolivijo, Peru in Sev. Ameriko, tako da je bil 3 leta na potu. Kakor sem po časopisih in slikah videl, ima danes Sarajevo duhovno semenišče, ki je lahko ponosno nanj in to vse iz prispevkov ameriških Jugoslovanov.

Pogled na Rakitno pri Ljubljani, od koder je tukaj grecej rojakov.

Ko je župnik Antunović prišel v Buenos Aires, se ni vedel kam dejati. Naprosil me je, da sem ga tri tedne spremljeval na njegovih potih, dokler se ne uživi v vrvenje tega velemesta. Seveda eden prvih potov je bil k Mihanoviću v njegovo pisarno. Preljubeznivo naju je sprejel in ko mu je župnik obrazložil svojo prošnjo, ni kar nič vkleval ter mu izstavil šek na pet tisoč pesov.

Kaka žrtev rojakov je bil Mihanović, mi je pravil g. Šarić. Nekoč se je potožil Šariću, kako ga smatra del rojakov za molzno kravo, po vrhu ga pa še za hrptom črnijo.

Sladeča dogodivščina je tako resnična kakor resnično se mi zdi verodostojnost pokojnega Šarića. — Bilo je takole leta 1913. Iz Evrope sta prispela dva

žja pot na Ptujski gori, cerkev polna umetniških del.

500 let je že minilo, toda dela, ki so jih ustvarili, niso zginila, čeprav so njihove kosti že davno prah.

*

BIRMOVANJE v ljubljanski škofiji v I. 1938:
— Dekanija Leskovec: Št. Jernej, v nedeljo, 1. maja; Kostanjevica v po nedeljek 2. maja; Sv. Križ v torek 3. maja; Cerklje, v sredo 4. maja; Velika Dolina v četrtek 5. maja; Čatež v petek 6. maja; Leskovec v soboto 7. maja; Krško v nedeljo 8. maja; Boštanj v ponedeljek 9. maja; Studenec v torek 10. maja; Sv. Duh v sredo 11. maja; Raka v četrtek 12. maja; Bučka v petek 13. maja; Škocijan v soboto 14. maja. — Dekanija Semič: Črnomelj v nedeljo 15. maja; Dragatuš v ponedeljek 16. maja; Stari trg v torek 17. maja; Sinji vrh v torek 17. maja (popoldne); Vinica v sredo 18. maja; Preloka v četrtek 19. maja; Adlešiči v petek 20. maja; Podzemelj v soboto 21. maja; Metlika v nedeljo 22. maja; Radovica v ponedeljek 23. maja; Suhor v torek 24. maja; Planina v sredo 25. maja; Semič v četrtek 26. maja. — Dekanija Litija: Litija v nedeljo 24. aprila; Smartno v nedeljo 29. maja; Javorje v ponedeljek 30. maja. — Štanga, v torek 31. maja; Janče v sredo 1. junija; Prežganje v četrtek 2. junija; Sava v sredo 8. junija; Št. Lambert, v četrtek 9. junija; Dobovec v petek 10. junija; Primskovo v torek 14. junija; Radeče v nedeljo 19. junija; Svibno v ponedeljek 20. junija; St. Jurij torek 21. junija; Dole v sredo 22. junija; Polšnik v četrtek 23. junija; Košica v petek 24. junija; Hotič v soboto 25. junija.

Za patrijarha srbske pravoslavne cerkve je bil izvoljen črnogorski metropolit Gavriilo.

Volitev patrijarha srbske pravoslavne cerkve predpisuje poseben zakon, ki je bil izdan 6. aprila 1930. Volilni zbor izvoli tri kandidate ter njihova imena sporoči pravosodnemu ministrstvu.

V volilnem zboru so:

1. Vsi eparhijski in vikarni arhiereji srbske pravoslavne cerkve.

2. Najstarejši protojereji mesta Beograda, Peči in Karlovec, kakor tudi dvorni protojereji.

3. Načelnik pravoslavnega odseka v pravosodnem ministrstvu ter referent za pravoslavno vero v ministrstvu za vojstvo in mornarico.

4. Rektorji pravoslav-
nih bogoslovnic.

5. Predsednika duhovniške in meniške zdru-
žbe.

6. Sedem po činu najstarejših članov velikega upravnega sveta srbske pravoslavne cerkve.

8. Predsednik državnega sveta, kasacijskega sodišča in glavne kontrole ter rektorji univerz. Vsi ti smejo biti člani volilnega odbora, če so pravoslavne vere.

Volilni zbor se skliče s kraljevim ukazom na predlog ministra pravde v Beogradu. Člane volilnega odbora skliče na se planetek minister pravde. Volilnemu zboru predseduje podpredsednik svetega arhierejskega sino-

mladeniča, ki sta absolvirala višjo vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru. Eden je bil Dalmatinec, iz okolice Dubrovnika, drugi pa Slovenec iz ljutomerskega okraja. Prišla sta z visokoletječimi nadami v Argentino, da se tukaj v vinarski panogi povzpeta do višave. Ali brez kapitala je nemogoče začeti. Posreči se jima, priti do Mihanovića in predložila sta mu načrt: Da bi hotela v Mendozi kupiti 5 hektarjve zemlje da jo zasadita z vinsko trto, treba sadik za trte, treba nasaditi sadna drevesca, napeljati vodo na zemljišče iz napajalnega jarka. treba postaviti hišico, skratka kakšnih 15 tisoč pesov bi zadostovalo, da se stvar lepo utiri. Mihanović se ni branil pomagati podjetnima rojakoma, tem manj ker je še iz detinstva poznal rod-
bino Dubrovčana. Dal jima je na razpolago zaprošeno vsoto ter jima zabičal, da mu po dveh mesecih obširno poročata o novem podjetju ter pošljeta tudi fotografije. Pretekla sta dva meseca. Poročilo je prišlo. Da je bila zemlja mnogo dražja kot sta kalkulirala, po močno delavstvo da je dražje kot sta računala, skratka, potrebujeta še 5000 pesov prav nujno, sicer je nevarnost, da se investirani kapital izgubi. Mihanoviću se je pa stvar kar nekam čudna in sumljiva zdela. Zakaj nista poslala fotografij, da se razvidi, kakšna je čakra, pa zakaj nista pustila nasloviti odgovor na čakro, marveč na eno hišno številko mendoškega mesta. Gospod Mihanović ne bodi len, vzame pot pod noge, pa se s prvim vlakom napoti v Mendozo. Se bo vsaj par dni odpočil v vinorodni Mendozi ob vznožju kordiljerskih grebenov. Naslov v Mendozi je urno našel. Bila je to penzija, kjer so mu rekli, da sta ptička izletela, da včasih po 2—3 dni krokata ter ne prideta domov in da se jim zdi, da prekomerno trošita denar. Dva dni jih je iskal g. Mihanović po Mendozi, pa ju je končno vendarle iztaknil v neki beznici. Da je to moralo biti za tako resnega moža kot je bil Mihanović, grozno razočaranje, je na dlani. Pravil je Šariću, da mu ni za tistih 15 tisoč, ali način, kako so ga za nos potegnili, ga je strašno ogorčil. In kakor mi je Šarić zatrjeval, je bilo podobnih slučajev več. Kaj čuda, ako je Mihanovićevo sree otopenel oza potrebe posameznikov!!?

**

Posljednič sem videl pokojnega Mihanovića v

da, če pa je zadržan, po letih najstarejši arhierej. Tajniške posle opravlja načelnik pravoslavnega odseka ministrstva pravde. Ko minister pravde otvori volilni zbor, so molitve k Sv. Duhu. — Volilnemu zboru smejo prisostvovati samo člani zbora. Odsotni člani zbora smejo pooblastiti koga izmed prisotnih članov, da glasuje v njih imenu. Volilni zbor je na prvem sestanku sklepčen, če je prisotna najmanj polovica članov zbora; če ni na prvem sestanku zadostnega števila prisotnih članov, se preloži seja na prihodnji dan ob isti uri in na istem kraju. Na tej seja je volilni zbor sklepčen ob vsakemu številu članov.

Volitev treh kandidatov se vrši s tajnim glasovanjem — z listki. — Glasove šteje predsedujoči skupno s predsednikom državnega sveta in državne kontrole. — Za kandidate so izvoljeni oni, ki so dobili največje število glasov. Če pa dobi več kandidatov enako število glasov, je smatrati za izvoljene kandidate tiste, ki so starejši po činu; če so tudi po činu enaki, pa onega, ki je bil prej posvečen. Imena izvoljenih kandidatov objavi predsedujoči. Z zaključitvijo se je zbor razpuščen. Enega izmed treh kandidatov, ki jih je izvolil volilni zbor, imenuje kralj na predlog ministra pravde s svojim ukazom za patrijarha

Mar del Plati leta 1926, ko je bival tam na oddihu. V razdobju 1925|26 sem imel v Mar del Plati trgovino, ki je pogoltnila moj znoj dobrih let. K nam v trgovino je vsak dan prihajal na obisk neki hrvatski Primorec Stipe Stanič, po poklicu masér (masagista), ki ga je Mihanović pozval iz Buenos Airesa za masiranje. Plačeval mu je eza polurno delo na dan kraljevsko nagrado 30 pesov. S tem je mogel Stanič kavalirsko živeti ter mu je še preostajalo denarja za igro na ruleti, ki jo je strastno ljubil. Nekega večera sva se s Staničem sprehajala ob morju po glasoviti mardelplatski rambli, ko za seboj zaslišiva gromek glas: "Kamo ideš, Stipe, ovamo sedi i popij čašu piva!" Bil je Mihanović, ki je sedel na verandi v družbi dveh argentinskih finančnikov. Ni se stari gospod sramoval svojega sluge še manj pa svoje materinščine, podavši s tme dokaz svojega demokratičnega ter narodnega čustvovanja. Mene ni spoznal prvi hip ali ko sem mu omenil Doktor Kreka in Šarića, se je domislil. Drugo jutro je prišel v mojo trgovino ter nakupil za kakšnih 50 pesov drob narij, rekši da je za njegove vnuke. To pot sem mu zadnjič segel v roko. — —

Bilo je leta 1929, ko sem potoval po žarki pokrajini Corrientes. V mestecu Bella Vista. Na verandi ob slikovitem veletoku Parana smo sedeli. Kupil sem "La Nación" ter zvedel, da so pred dvema dnevi mrtvaški zvonovi zaklenkali gospodu Nikoli Mihanoviću! Dal mu Vsemogočni srečno brodarenje po nebeških višavah! — —

Ko sem ravno zaključil film c Nikolaju Mihanoviću, dobim sporčilo, da je v nedeljo dne 6. marca letošnjega leta v Mar del Plati nenadoma umrl Nikolajev sodelavec in veliki brat don Miguel Mihanović, ki seveda, zasluži, da bi o njem tudi v tem listu kdo obširneje spregovoril. Naj mu nebo povrne vsa njegova mnoga dobra dela.

srbske pravoslavne cerkve. Ko je patrijarh imenovan, priobči minister pravde ukaz o imenovanju svetemu arhierejskemu zboru. Najkasnije v sedmih dneh po imenovanju patriarha se opravi v saborni cerkvi v Beogradu zahvalna služba božja, pri kateri se razglasi izvolitev. Naslednji dan pa je patriarh ustoličen, nakar takoj prevzame svoje dolžnosti.

*

Protižidovski boji v drugih državah so odjeknili na Primorskem. Nekaj časa sem je opazati v gotovih krogih nekako razdraženost nasproti židovskemu življu. Izšlo je o tem vprašanju že nekaj knjig za in proti, v zadnjem času pa ga je načel znani poslanec Farinacci iz Cremona. V svojem gasilu "Regime Fascista" je začel raziskavati, v kakšnem razmerju je vpliv židovstva in njegova številna moč. Prišel je do poraznih za ključkov. Glede Trsta, katerega je najprej vzel pod lupo, je ugotovil, da pri razmerju 250.000 katoličanov in 4000 židov odpade na slednje devet desetih vodilnih in merodajnih mest med razumnistvom, v finančnem svetu, pri gospodarstvu in v sindikatih. Farinaccijeve razglasitve so bridko zadele "Piccolo", ki jih skuša prikriti, pa se zato močno postavlja z nacionalnimi zaslugami, ki si jih je priboril tudi v bojih s Slovani. Na zadeno se še povrnemo.

*

Na Prevalu v Brdih bodo zgradili ogromno električno centralo, ki je preračunana na 300 milijonov dinarjev stroškov.

IVAN CANKAR:

ZGODBA O ŠIMNU SIROTNIKU

(Nadaljevanje)

"Kdo mu bo stregel, kdo ga bo nasitil in napojil?" sta vprašala župana. "Zakaj nevarnost je, da nam ta nadloga v svoji hudobiji in hinavščini dušo pusti, preden se razodene pravica. Res bi to bilo zoper vsako postavo in bi obrodilo mnogoštevilne sitnosti, ampak kaj se razbojnik meni za postavo!"

Modrovala sta na to in na ono stran, izmodrovala pa nista ničesar. Zatorej je spet izpregovoril osojniški birič, ki je bil bistra glava in nikoli ni brez potrebe zapravljal besed.

"Občinske svetovalce skličimo od obeh strani, pa naj prevdarijo in razsodijo!"

Zgodilo se je po biričevih besedah. In na svetu ni še bilo tako imenitnega in slovesnega posvetovanja, kakor se je vršilo tisto noč. Večerna zarja je bila ugasnila, zvezde so sijale, hladnejši veter je zapihal od hribov. Na meji so se zbrali občinski možje iz Prisojnice in iz Osojnice, da bi po resnem preudarku sklenili, kdo da naj Šimna napoji in nasiti. V širokem kolobarju so posedli v travo, za lučaj daleč od Šimna in njegovih biričev. Temno so gledali in dolgo so molčali, zakaj čutili so vsi, da je ura slovesna in resnobe vredna.

Župan prisojniški je izpregovoril:

"Če bi se zdajle prerekali o pravici in postavi, bi gluhec pridigal gluheu in temu posvetovanju bi ne bilo konca na vekomaj. Zatorej ne o pravici, temveč o krščanskem usmiljenju govorimo ter o ljubezni do bližnjega! Če vidi človek, da strada njegov brat, kaj bo storil? Odrezal mu bo dobršen kos kruha in bo dejal: Ne vprašam te, odkod da si, kje da je tvoja pravica in kakšna da je, temveč režem ti kruh, kakor me je katekizem učil. — Tako je storil veren kristjan; kako pa si ti naredil, župan osojniški?"

Osojniški mu je takoj odgovoril:

"Lepa reč je krščansko usmiljenje in še lepša reč je ljubezen do bližnjega. Ampak zdaj povej očitno, župan prisojniški, kdo je zatajil oboje? Tvojega brata, ki je stradal, so prignali v Prisojnico. Ti pa ga nisi

vprašal, če je lačen in žejen, nisi mu rezal kruha, ne točil vode, temveč trudnega, lačnega in žejnega kakor je bil, si izročil biriču, da ga požene v Osojnico! — Lepo si razkladal krščanske čednosti; ravnaj se tudi po njih!”

Župana sta kmalu spoznala, da se tako kakor cesta pravice tudi cesta krščanskega usmiljenja vleče v dolgem kolobarju brez začetka in brez konca. Besedovala sta, da so se zvezde tresle, ali besede niso obrodile niti piškavega sadu. Občinski možje so verno poslušali; njih modrost pa tudi ni imela daljših nog od županje modrosti; zato so molčali. Že je minila ena ura, že je minila druga; tiha dremotnost je legla na dolino; nebo je bilo zmirom temneje, zvezde so se vzpenjale višje in so žarko svetile.

V tisti lepi noči pa je nenadoma obsenčila modrost Andrejaza, moža osojniškega, ki drugače nikoli ni govoril.

“Dajmo vsak pol!” je rekel. “Če je krivica, jo bomo enako nosili, če pa je pravica, jo bomo enako uživali.”

Brž sta poslala župana po kruha in vina; eden v Prisojnico, drugi v Osojnico. Sla sta na vso moč brusila noge, ali prešla je debela ura, preden sta se vrnila. Možje so čakali udano, podremavali so in pokimavali in so bili zadovoljni s seboj in s svojo modrostjo. Ko so dočakali, so prižgali tresko, da jim je svetila ob resnobnem opraviilu. Nato so tehtali in merili z natanko skrbnostjo, da bi nobena stran ne izgubila ne trohice pravice, ne kapljice postave. Res se jim je navsezadnje posrečilo, da so iztehtali in izmerili dvojce popolnoma enakih kosov kruha ter dvojce meric vina. Župana sta zahvalila Boga, da se je res vse tako lepo in v miru dovršilo, nato pa sta se napotila proti Šimnu.

Najprvi je povzdignil svoj glas prisojniški župan in je rekel:

“Po dolgem in resnobnem prevdarku smo sklenili mi občinski možje prisojniški in osojniški, da ti poplačamo hudo z dobrim, kakor se kristjanom spodobi. Pritepel si se bil, Bog vedi odkod, dvema farama za nadlogo in šibo božjo. Tu ležš, ne črhneš besede, ne izkazuješ hvaležnosti za našo previdnost in modrost.— Mi pa ne čakamo tvoje hvale, ter je tudi brez nje videl

časopisna svoboda izgleda v nekaterih državah takole:

1. Časopisom je strogo prepovedano objavljati karkoli iz delovanja političkih strank, že sama omemba imena bivših strank je prepovedana.

2. Prepovedano je objavljati izjave kakšnih političnih mož, naj bodo to vladne osebe ali katerikoli druge.

3. Prepovedano je zavzemati kakršnokoli stannje do delovanja vlade, razven v ugodnem smisla. Komentiranje vladnih dejanj je prepovedano.

4. Prepovedani so vsi spisi, ki bi hoteli na senzacionalen način opisovati politično življenje v državi, bodisi v tem ali v onem smislu.

5. Prepovedano je objavljati vsako kritiko, ki bi bila naperjena proti članom vlade.

6. Objave proglasov v obliki letakov ali brošur politične vsebine je strogo prepovedano, kakor tudi pisanje o njih.

7. Prepovedano je objavljati slike politikov in državnikov, ki niso v sedanji vladi in z njo ne sodelujejo. Prepovedano je objavljati slike vseh vodij razpuščenih političnih strank.

8. Prepovedano je objavlanje člankov, ki bi kritizirali najvišje državne ustanove (to je krono in kralj. dvor.)

9. Prepovedana je vsaka vest o oboroženju sili in o obrambnih delih.

10. O izginolem odpravniku poslov sovjetskog poštaništva Butenku je prepovedano pisati.

11. O vseh teh vprašanjih in tudi o drugih, ki jih bo določil cenzurni urad, se smejo objavljati izključno le uradna poročila brez vsakega pristavka.

Ta določila je dostavil rumunski tiskovni urad, ki je pod nadzorstvom vojske, vsem rumunskim časopisom, da se po njem najstrožje ravna.

*

Konferenca za izseljen ska vprašanja je zborovala pri Društvu narodov v Ženevi. Hotela je urediti vprašanje preseljevanja iz preobljudenih evropskih držav v južno-ameriške države, ki potrebujejo mnogo nevihi delavnih sil. Na to zanimivo konferenco se bomo še povrnili, ker še niso bili objavljeni vsi njeni zaključki. Glavne težave so pomanjkanje kapitala brez katerega poljedelski izseljenci — za te je šlo pred vsem — ne morejo začeti obdelovati zemlje v svoji novi domovini in na svoj račun, in pa vprašanje ohranjenja narodnesamobitnosti izseljenecv. Zlasti v tem drugem vprašanju so se pokazale države neizprosne, zahtevajoč, da se imajo izseljenci v čim krajšem času in na vse načine prilagoditi svoji novi domovini. Prav posebno na to vprašanje se bomo kmalu spet povrnili.

*

Bog naša dela. Vzemi, jej in pij ter ne gani se s tega kamenja, dokler se pravica ne izkaže!"

Nato pa ga je posvaril, sirotnega Šimna, na kamenju ležečega, še osojniški župan:

"Vzemi, kar ti prinašamo z blagim srcem, jej in pij ter natanko premisli naše besede! Popotnik si, razbojnik morda, po zmoti nam v hišo poslan. Mi pa ti strežemo, pitamo te in napajamo, namesto da bi te pogнали, odkoder si prišel. To si zapomni, da ne boš tožil in lagal, kadar boš za svoje grehe odgovarjal pred Bogom!"

Tako sta govorila obadva župana, ko sta prinesla Šimnu kruha in vina. Zvezde so prijazno sijale, rahel polnočni veter je pihal od hriba; biriča sta ležala v travi in sta smrčala naglas; osojniški je ležal na hrbtu, prisojniški na obrazu; od daleč se je glasilo zamolklo smrčanje občinskih mož in pošepetavanje visokih črnih jagnjedi, ob cesti trepetajočih.

Župana sta stala in sta čakala, odgovora pa ni bilo; Šimen se ni ganil, prijazno se je smehljal pod zvezdami njegov obraz.

VI.

Velik greh zoper postavo in pravico je storil Šimen. Hudobna misel se je porodila v njegovem srcu prav ob tistem času, ko so se občinski možje posvetovali v kolobarju o krščanskem usmiljenju in o ljubezni do bližnjega. Čudna so pota človeškega življenja: do te pozne ure se Šimen ni prerekal, če ga je udarila pravica; in udarila ga je mnogokaj; ni se pritoževal, če je bil lačen in žejen; in bil je lačen in žejen mnogokaj; ni godrnjal, odkod da je ta oblast in kdo da jo je ustanovil; in pestila ga je mnogokdaj. Ali glej, ob tisti uri, ko so sklenili, da je vreden krščanskega usmiljenja in bratovske ljubezni, se je Šimen spuntal. Ležal je na kamenju, pa ga ni več čutil; še vedel ni več, kje da leži in čemu. Napol je odprl oči in je gledal v nebo, ki mu je mežikalo s tisočerimi svetlimi očmi.

"Lepo bi bilo tam," je pomislil najprej; nato pa se mu je nenadoma zvedrilo v pameti in spoznal je, da je na kamenju in da je nadloga. Ali zaradi tega spoznaja ni bil prav nič žalosten; celo nasmehnil se je. Zakaj hkrati se je domislil, da modrujejo občinski možje

nad njim, in da se pravica tega sveta poti zaradi nje-
ga. Take so bile njegove misli:

“Petdeset let si živel, oj Šimen, pa nikoli nisi do-
živel, da bi te bila postava drugače pogledala nego
postrani. Človek je postavi le ovira in sitnost, zato ker
ni iz papirja. Ampak kdo bi se prerekal? Dajal sem ji,
kar je tirjala in sem bil vesel, da je jemala brez godr-
njanja. Glej, zdaj pa se je spomnila name, v teh kasnih
dneh, v teh večernih urah; in tako se ji godi, kakor
da me je čudoma prvokrat ugledala. Ne smem ne piti,
ne jesti, dokler ne zapiše, odkod bodi pijača in jed
v koliki meri. Prej ni vprašala, ne pisala. Tudi se ne
več počakati je treba, da postava razsodi in zapiše,
kje bodi moj hlev. In naposled je tudi prepovedano,
da umrjem na tem kamenju; zakaj postava ima stare
noge in išče dolgo, da mi poišče smrtno posteljo; pre-
den je ne najde, bi bilo umiranje hudodelsko početje...
Kaj pa, Šimen, če bi se ti zasmel postaviti, kakor se je
ona tebi smejala?”

Tako se je porodila v njegovem srcu puntarska
misel.

“Da bi noge ubogale, šel bi! Sladko dremljeta bi-
riča, lepa je noč. Zakaj bi se malo ne izprehodil, sebi
v radost, postavi za nalašč?”

Poizkusil je, da bi se vzdignil na komolcih; roke
pa niso ubogale in noge se še ganile niso.

“Zdi se mi, da se nikoli ne bom izprehajal!” je
pomislil Šimen. “Prej čas ni dal, zdaj noge ne dadó.
Postava je taka, da vidi Šimen svet le tedaj, kadar je
vanj pognan; če bi ga šel radovoljno gledat, bi ga po-
stava oznemarjala. Ampak če mi to veselje ni dovolje-
no, pa si izberimo drugo, najvišje. Pripravi se, Šimen!”

In Šimen, ki se nikoli ni prerekal, je sklenil roke
in je pogledal v zvezde. brez greha ni bilo njegovo sr-
ce, ali bilo je polno veselja.

“Kogar sem žalil v svojem življenju, naj se spomni
name ob tej uri in naj nikar nič ne zameri! Tudi vi
drugi, ki ste me žalili, n mnogo vas je bilo, nič vam ne
zamerim; kdo bi se prerekal, če se iz besede ne rodi
nič drugega nego sitnost? In tudi vam, zbrani sveto-
valci in modrijani, nič ne zamerim; še zamere vas pro-
sim zaradi te hudobije, ki jo bom zdajle napravil. Vi-
dva pa, biriča, zvesta spremljevalca in varuha moja,
bodita od srea pozdravljena in blagoslovljena; sladko
spanje vama Bog dodeli, meni pa krščansko smrt.”

Gledal je v zvezde, molil je očenaš in češčenoma-
rijo, nato je zatisnil oči in je — umrl....

(Nadaljevanje prihodnjic)

Tekom 24 ur se je
zvršilo zedinjenje Av-
strije z Nemčijo, čemur
so nasprotovale vse drža-
ve, ki so zmagale v zad-
nji svetovni vojski,
prav posebej seveda tu-
di sama Avstrija. Treba
je priznati, da so izvrši-
li Nemci to aneksijo na-
ravnost mojstrsko. Dne
10. aprila se bo vršil ple-
biscit, ki bo brez dvoma
dal ogromno večino Hit-
lerju in potrdil njegovo
delo.

*

Neki cerkovnik je bil
sicer dober in vnet sa-
mo nekoliko prenegel. —
Kadar je moral sprem-
ljati duhovnika k bolni-
ku, je na primer vzel
svetilko in zvonec in ta-
ko hitel, da ga duhovnik
ni mogel dohajati in je
ostal včasih po sto ali
več korakov za njim. —
Pa ga je novi gospod
kaplan kmalu odvadil.
Oblekel si je roket in
štolu, vzel iz tabernaklja
ciborij, in cerkovnik je
po stari navadi že odhi-
tel z zvoncec in svetilko
iz cerkve, in zvoni po
trgu. Ko ljudje vidijo,
da duhovnika ni za njim,
se začno veselo smejati,
in cerkovnik je bil oz-
dravljen enkrat za vse-
lej.

*

Zelo stara ženica je v
skrbih tožila kaplana, da
se boji večnega pogub-
ljenja. — Gospod, ki je
dobro mamico poznal, jo
poprosi, naj na široko od-
pre usta, ženica plaho u-
bega. Pa jo potrepilja
gospod po ramenih, češ
le bodi brez skrbi, zakaj
pisano je, da bo v peklu
škripanje z zobmi, mami-
ca pa je bila popolnoma
brez vseh zob.

BLIŽAJO SE
VELIKONOČNI PRAZNIKI

SPOMNITE SE SVOJCEV V EVROPI TER JIM OMOGOČITE, DA
PREŽIVE VELIKO NOČ V SREČI IN ZADOVOLJSTVU!

ZA NAVADNA, AVIONSKA IN BRZOJAVNA

DENARNA NAKAZILA

v katerikoli kraj Jugoslavije ali Italije, obrnite se na naš zavod, kjer Vam
bomo točno in vljudna postregli, kakor vedno.

Jugoslovanski oddelek
Banco GERMANICO
DE LA AMERICA DEL SUD

AVENIDA L. N. ALEM 150 — BUENOS AIRES — 25 DE MAYO 149—59

Naše uradne ure: od 8 1/2 do 7 zvečer. — Ob sobotah do 12 1/2.

SIGURNOST!

BRZINA!

USLUŽNOST!

POVERJENJE

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA GOSTILNA NA AVELLANEDI!
DOBRA JEDAČA — IZBORNA PIJAČA — VESELJA POLNA HIŠA
PRIDI IN PREPRIČAJ SE!

ŠTEFAN CELEC
MANUEL ESTEVEZ 499, Avellaneda

ZIMA, ZIMA BELA. . . KMALU SE BO OGLASIL MRAZ. —
ALI VEŠ, KJE JE NAJBOLJŠI KROJAČ? —

ČE NE, TI GA OVADIM JAZ . . .

MARTIN PETEK

s krojnim izpitom v Zagrebu in Buenos Airesu
MEJICO 686, Piñeyro (Avellaneda) F.C S.